

Verksamhetsrapport delår 2 2024

Utbildningsnämnden

Diariernr: 24UN271

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Sammanfattning av de väsentligaste händelserna	3
3	Målanalys	4
3.1	Utbildning Gävles skolor ska ge alla barn och elever en utbildning av hög kvalitet, vara likvärdiga och kompensera för olika bakgrund och förutsättningar.....	4
3.2	Närvaron i Utbildning Gävles skolor ska öka.....	22
3.3	En trygg och förebyggande förskola och skola.....	23
3.4	Barn och ungas livssituation skall förbättras i Utbildning Gävles skolor.....	32
3.5	Utbildning Gävle ska möta psykisk ohälsa, kriminalitet och missbruk med en bredd av tidiga förebyggande insatser.....	32
3.6	Fler beröringspunkter mellan generationer inom ramarna för Utbildning Gävles verksamheter.....	34
3.7	Gävle kommuns skolor ska verka för att personer med funktionsnedsättning ska ha större inflytande över frågor som berör dem	35
3.8	Utbildning Gävle ska vara en attraktiv arbetsgivare.....	35
3.9	Utbildning Gävle ska verka för att bättre förutsättningar för fler företag att etableras och växa i Gävle	37
3.10	Service, kommunikation och återkoppling till företagen ska förbättras i Utbildning Gävles verksamheter	37
3.11	En förskola och skola som ger förutsättningar för fortsatt utbildning och arbetsliv	38
3.12	En attraktiv och likvärdig förskola och skola.....	40
3.13	Lärande för hållbar utveckling i förskolor och skolor	41
3.14	Utbildning Gävles verksamheter ska underlätta och bidra till medborgarnas och näringslivets omställning till fossilfria och hållbara transporter	44
4	Periodens resultat och årsprognos.....	44
4.1	Resultat.....	44
5	Periodens investeringar och årsprognos	45
6	Förväntad utveckling	45
7	Uppföljning privata utförare	45
8	För verksamheten viktiga nyckeltal	46

1 Inledning

Utbildningsnämndens verksamhetsplan utgår från de av fullmäktige beslutade målen och ramarna. Verksamhetsplanen tar även sin utgångspunkt i verksamheternas nulägesanalys av resultat och förutsättningar. I verksamhetsplanen prioriteras de insatser som utifrån analyserna bedöms ge bäst effekt mot målet kraftigt förbättrade resultat. Det innebär färre, tydligare insatser med riktade indikatorer för uppföljning. Insatser och åtgärder som beskrivs under övriga mål bidrar även dessa till målet att kraftigt förbättra resultaten.

Alla målnedbrytningar som tilldelats av Kommunfullmäktige har tagits om hand och följts upp av Utbildningsnämnden. Nämnden antog en verksamhetsplan i december 2023, vilken sedan kompletterades i april efter instruktioner som utfärdades i januari 2024. Det har rått viss oklarhet kring detaljerna för hantering av nedbrytningarna, men för det kommande året förväntas tydligare riktlinjer för processens genomförande, så att osäkerheterna elimineras.

Ett kraftfullt fokus i verksamhetsplanen kombineras med den långsiktiga och gemensamma styrningen från stat och kommun. Utöver de prioriterade mål och indikatorer som anges i verksamhetsplanen har alla skolledare ansvar för att genomföra det grunduppdrag som följer av skollagen, andra lagar och förordningar samt olika kommunala styrdokument. Grunduppdraget följs upp genom dialoger, i verksamheternas årliga uppföljningar i det systematiska kvalitetsarbetet, i delår- och årsredovisningar till nämnden samt genom kontinuerlig uppföljning av barn och elevers utveckling med olika indikatorer och nyckeltal.

Målen i rapporten bedöms genom att sammanväga vad som genomförts i verksamheten för att uppnå målet samt utfallet/statusen på indikatorerna. Generellt tar det ofta lång tid innan insatser för att höja elevers resultat får mätbar effekt. Små skillnader i utfall mellan enskilda år bör därför inte ligga till grund för alltför stora slutsatser. Ett exempel är där vi ser att behörigheten till yrkesprogram till gymnasiet i Gävle kommun gick ned något mellan 2022 till 2023, men där utvecklingen över tid mellan 2017 och 2024 visar en tydlig uppgång.

2 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna

- Alla verksamheter har ett starkt fokus på kraftigt förbättrade resultat. Förskolan arbetar systematiskt för att utveckla barns möjligheter att inhämta kunskaper och värden och har också fokus på bland annat språk- och matematikutveckling. Inom grund- och gymnasieskolan fortsätter skolorna att ha individkoll på alla elever. Verksamhetschef på huvudmannanivå ansvarar för att följa upp arbetet. Anpassad skola arbetar för att ge en kvalitativ undervisning med målet är att ge eleverna goda förutsättningar delta aktivt i samhällslivet.
- Från och med 1 juli 2025 träder en ny läroplan med nya examensmål, program mål och programstrukturer för gymnasiet i kraft. Kursbetygen ersätts med ämnesbetyg. Förberedelserna för att implementera den nya läroplanen Gy25 pågår och leds av huvudmannen.
- Upphandlingen av det befintliga frånvarosystemet och systemet för schemaläggning pågår. Upphandlingen av nytt städavtal fortgår under hösten.
- Under våren har nämnden beslutat att Fridhemsskolan ska uppföras som en enparallellig F–6-skola, för cirka 200 elever.
- Ett minskat barnantal leder till behovet av att anpassa antalet medarbetare i motsvarande proportioner. Påverkar gör också kommunens utmanande ekonomiska läge som kräver en långsiktigt hållbar organisation. Anpassningarna berör inledningsvis i första hand förskoleverksamheten.
- Arbetet med att genomföra de åtgärder som beslutades av nämnden efter att eventuella missförhållanden vid en anpassad skolenhet kommit till nämndens kännedom fortgår enligt plan.

3 Målanalys

3.1 Utbildning Gävles skolor ska ge alla barn och elever en utbildning av hög kvalitet, vara likvärdiga och kompensera för olika bakgrund och förutsättningar

Nämndens/bolagets verksamheter

Pedagogisk omsorg

Den 1 januari 2023 infördes nya regler om godkännande av enskild huvudman som ska bedriva pedagogisk omsorg. De nya lagändringarna förtydligar även att omsorgen ska stimulera barns utveckling och lärande och att barnen ska förberedas för fortsatt lärande och för utbildning inom skolväsendet. Kraven på huvudmän för att säkerställa att barns eventuella behov av särskilt stöd tillgodoses har också förtydligats. Gävle kommun har hållit ett informationsmöte för att ge vägledning till enskilda huvudmän inom pedagogisk omsorg. Efter lagändringen har Utbildningsnämnden reviderat och godkänt nya riktlinjer för verksamheten.

Den senaste tillgängliga statistiken från 2023 visar att andelen barn 1–5 år inskrivna i pedagogisk omsorg har minskat från 4,6 till 3,1 procent sedan 2021. Sett i ett nationellt perspektiv är detta fortfarande höga siffror, då andelen barn 1–5 år inskrivna i pedagogisk omsorg i riket är 1,1 procent. Anställda inom pedagogisk omsorg med examen för arbete med barn inom den kommunala verksamheten i Gävle var 34 procent 2023, vilket är en ökning från 2022 då andelen anställda med examen för arbete med barn låg på 24 procent. Motsvarande utfall 2023 för riket var 26 procent medan det för liknande kommuner var 31,2 procent (Källa: Kolada).

Föräldraenkät pedagogisk omsorg 2024

Utbildning Gävle genomför årligen en föräldraenkät i syfte att vårdnadshavare med barn i pedagogisk omsorg ges möjlighet att återkoppla hur de upplever verksamheterna och arbetet som bedrivs i dessa.

Föräldraenkät 2024 rörande pedagogisk omsorg påvisade att vårdnadshavare med barn i pedagogisk omsorg generellt är mycket nöjda med verksamheten.

Svarsfrekvensen för enkäten 2024 var sammantaget 70 procent, en klar förbättring i jämförelse med tidigare år. Av de svarande uppgav 55 procent att deras barn går i en kommunal pedagogisk omsorg och 45 procent i en fristående pedagogisk omsorg.

Beträffande modersmål som inte är svenska rapporterade något över 13 procent att de talar ett annat modersmål än svenska, vilket gäller lika för både privata och kommunala verksamheter. På frågan *Varför valde du familjedaghem för ditt barn* angav 88 procent verksamhetens storlek som anledning, medan 43 procent nämnde närheten (flera svarsalternativ kunde väljas, därför kan totalen överstiga 100 procent). Dessa siffror stämmer överens med resultat från föregående år.

Det sammantagna utfallet för enkäten (instämmer helt och instämmer ganska bra) var 95 procent nöjdhet (medelvärde 9,5) vilket är ett mycket högt utfall. Resultatet har förbättrats ytterligare från föregående år. Utfallet för kommunal pedagogisk omsorg var 9,6 och för fristående verksamhet 9,5, skillnaderna är sammantaget minimala. Lägst utfall för den kommunala verksamheten har frågorna *Vårt barn har inflytande över den dagliga verksamheten* med medelvärde 9,0 medan de fristående fått lägst utfall på frågan *Vi erbjuder utvecklingssamtal varje år* med medelvärde 8,3.

I årets undersökning skiljde sig den generella nöjdheten ytterst lite mellan vårdnadshavare till flickor och pojkar. Vårdnadshavare till pojkar hade ett marginellt högre medelvärde om 9,6 medan vårdnadshavare till flickor hade 9,5 för enkäten.

I årets enkät märktes inga skillnader mellan vårdnadshavare med barn i åldrarna 1–3 år och 4–5 år. Det sammanslagna värdet för grupperna låg på exakt samma nivå.

Förskola

Förskoleenkäten 2024

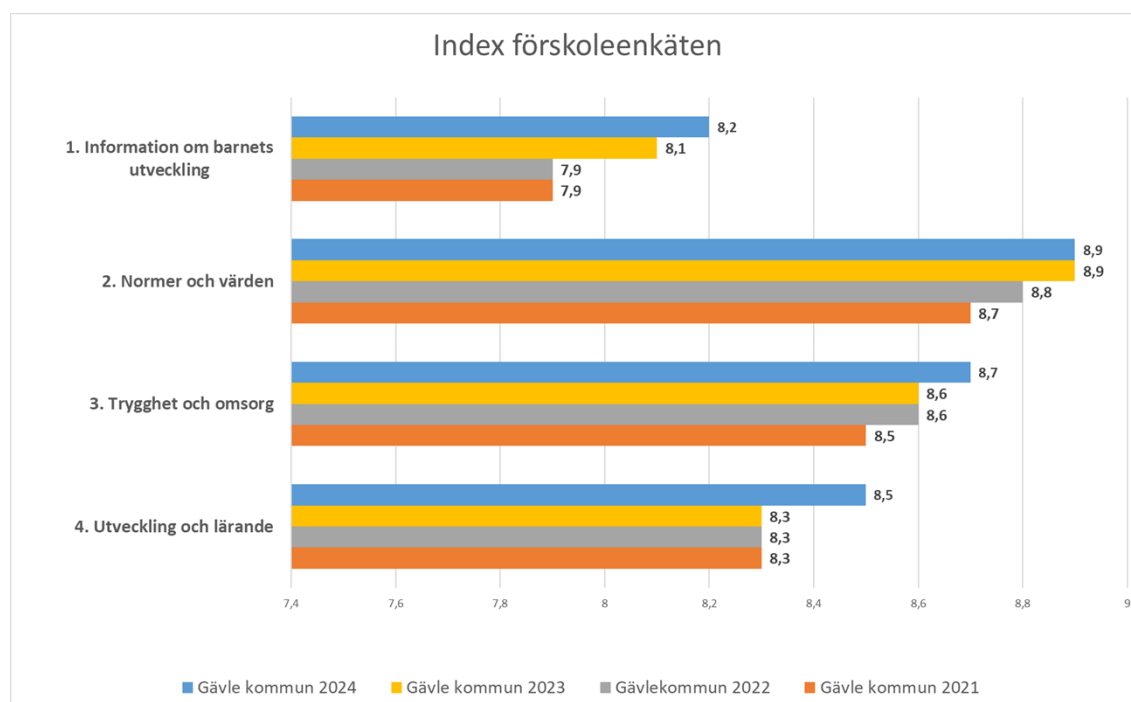
Vårdnadshavare med barn i förskola i Gävle kommun har haft möjlighet att svara på en enkät kring hur de upplever verksamheterna och arbetet som bedrivs i dessa. Svarefrekvensen var 72 procent, vilket är betydligt högre än svarefrekvensen tidigare år (då den har legat kring 55 procent). Utifrån ett likvärdighetsperspektiv är de stora skillnaderna i svarefrekvens mellan olika förskoleområden problematisk. Skillnaden i svarefrekvens mellan olika förskoleområden har minskat jämfört med föregående år men är fortfarande stor (56 procent som lägst – 80 procent som högst). Tillgången till aktuella e-postadresser alternativt mobilnummer till vårdnadshavarna är en viktig förutsättning för att uppnå en hög svarefrekvens. En annan bidragande orsak till framgångsrikt svarande är vilka riktade insatser som genomförts på förskolorna med information om enkäten.

Förskolan implementerade lärplattformen Unikum under hösten 2022 och samtlig personal har utbildats under 2023. Årets enkät visar att 88 procent av vårdnadshavarna

som besvarat enkäten uppger att de använder Unikum. Andelen användare varierade mellan 82–95 procent beroende på förskoleområde. Enkätresultatet visar att 79 procent av vårdnadshavarna instämmer helt och hållet eller ganska bra på påståendet att lärplattformen Unikum ökat deras möjlighet att ta del av sitt barns utveckling och lärande. Enkätresultatet visar även att 73 procent av vårdnadshavarna instämmer helt och hållet eller ganska bra på påståendet att lärplattformen Unikum ökat min möjlighet att ta del av viktiga meddelanden från förskolan.

I diagrammet nedan visas resultat för hur föräldrar med barn i förskolan i Gävle kommun upplever verksamheten utifrån områdena; information om barnets utveckling, normer och värden, trygghet och omsorg, utveckling och lärande, anpassningar efter barnets behov samt barns inflytande. Resultat för år 2021–2024 visas i diagrammet som indexvärden.

Figur 1. Resultat per frågeområde, Gävle totalt år 2021–2024

Källa: Gävlemodellen.

Diagrammet visar att föräldrarna upplever att förskolans arbete med normer och värden fungerar bra. Föräldrar upplever i lägre utsträckning nöjdhet med informationen kring barnets utveckling. För tre av områdena är värdet högre och för ett indexområde ligger index på samma nivå som 2023. Årets totalresultat är bättre än föregående år (2023). Resultatet är bättre på 10 av 15 frågor.

Årets enkätresultat visar att vårdnadshavarna är mer nöjda med informationen kring barnets utveckling. Fortfarande anger en stor grupp vårdnadshavare att de inte har haft något utvecklingssamtal. Resultatet har dock förbättrats något jämfört med föregående år, men drygt 25 procent av vårdnadshavarna uppger att de inte har haft ett utvecklingssamtal. Frågan behöver kompletteras med ytterligare uppgifter inför kommande enkäter så att det bättre går att analysera utfallet. Relevanta uppgifter som behöver finnas är när barnet började förskolan och ålder på barnet.

Resultat utifrån barnets kön

Liksom tidigare år visar enkätresultatet att vårdnadshavare till flickor genomgående är mer positiva i sina svar än vårdnadshavare till pojkar. På frågan "Jag upplever att jag fick tydlig information om hur det går för mitt barn på förskolan under utvecklingssamtalet" är vårdnadshavare till pojkar mer positiva än vårdnadshavare till flickor. Skillnaderna i resultat mellan könen är dock liten på de flesta av frågorna. Skillnaden i nöjdhet mellan vårdnadshavare till flickor och pojkar är störst för fråga "Jag upplever att mitt barn trivs på förskolan".

Modersmål

Det är 237 vårdnadshavare som har använt ett annat språk än svenska när de svarat på enkäten, vilket utgör 6,5 procent av samtliga svar. Andelen ligger på samma nivå jämfört med föregående år. Det språk som använts av flest svarande är arabiska följt av engelska och somaliska. Andelen som svarat på annat språk än svenska är fortfarande betydligt lägre än den faktiska andelen vårdnadshavare med annat modersmål. En jämförelse mellan vårdnadshavare som svarat på svenska och de som svarat på ett annat modersmål visar att på de flesta frågor är skillnaden i nöjdhet liten. De som svarat på annat modersmål är dock något mer nöjda, de har ett högre resultat på 7 av 15 frågor jämfört med högre resultat på 4 av 15 frågor för vårdnadshavare som svarat på svenska.

Förskoleklass

Verksamheten förskoleklass har goda förutsättningar att bedriva undervisning utifrån parametern andel lärare med pedagogisk högskoleexamen 92,8 procent, vilket är högre än föregående år då det var drygt 89 procent. Personaltätheten i Gävle var 21,4 elever per lärare jämfört med 17,6 elever per lärare i rikssnittet.

Det genomförs årligen en nationell kartläggning i svenska och matematik i förskoleklass, vilka vardera består av fyra delmoment med aktiviteter. Syftet med kartläggningen är att tidigt kunna sätta in stöd till klasser utifrån resultaten som ger en indikation på om eleverna kommer att nå de kriterier som ska uppfyllas senare i svenska och matematik i årskurs 1 och 3. Resultaten är inte automatiskt tillgängliga för huvudmannen då inrapporteringen sker direkt till Skolverket, Utbildning Gävle samlar dock in resultatet centralt.

I den årliga nationella kartläggningen i svenska och matematik för eleverna i förskoleklass presterade eleverna något sämre under läsåret 23/24. Det var 66,3 procent av eleverna som bedömdes klara alla fyra aktiviteter i svenska medan motsvarande för matematiken var 70,1 procent. Det mönstret har varit konstant de senaste åren, att elever i förskoleklass klarar de matematiska aktiviteterna bättre jämfört med innehållet i svenska. Den aktivitet som eleverna har absolut svårast med när de kommer till förskoleklass är aktiviteten att kunna urskilja ord och språkljud. Resultaten har redovisats för rektorerna i förskolan. Biträdande rektorer från förskolan och förskoleklass har därefter, tillsammans med sina lärare, diskuterat resultaten på sina enheter för att kunna utvärdera de aktiviteter som redan gjorts i förskolan.

Fritidshem

Fritidshemmens verksamhet har goda möjligheter för undervisning tack vare en hög andel fritidslärare och fritidspedagoger. Andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen i kommunala fritidshem var i Gävle 73 procent under 2023, vilket är en ökning från föregående år då siffran låg på 66 procent. Över tid har Gävle haft ungefär 70 procent av sina årsarbetare i fritidshem som också har haft en högskoleexamen. Riksnittets andel för 2023 var 38 procent och i princip har rikssnittet varit 38–40 procent de senaste fem åren i ett längre perspektiv har andel behöriga personal på fritidshem minskat på nationell nivå då det för 10 år sedan var drygt 50 procent på nationell nivå som var behöriga. Det innebär att Gävle kommun har en betydligt högre grad behörig personal på fritidshem jämfört med riket och det är bara

en kommun som har högre andel behörig personal än Gävle kommun.

Personaltätheten var 19,6 elever per lärare (heltidstjänster) och var något högre under föregående år och för riket var motsvarande siffra 20,2. Riksnittet och Gävle har i princip samma mått de senaste fem åren för personaltäthet.

Grundskola

Uppföljning av resultaten i grundskolan har följt plan under vårterminen. I januari genomfördes resultatdialoger utifrån julbetygen, och dialogerna från höstterminen 2023 följdes upp. De utmaningar som framkom handlar bland annat om fortsatt arbete med att utveckla bedömarkompetensen, brist på behöriga lärare i framför allt matematik och de naturvetenskapliga ämnena samt hur skapa goda lärmiljöer när man tar emot många nya elever, men också trygghetsfrågor.

Under samtalen lyftes även behovet av stöd för att öka förutsättningarna för elevernas lärande. En fråga som har lyfts på flertalet skolor är särskilt stöd i form av anpassad studiegång, där eleven inte fullföljer ett eller flera ämnen i grundskolan. Det kan då bli svårt att på kort tid läsa in ämnet på gymnasiet.

Insatser som gjorts är exempelvis bättre vikariehantering; rekrytering av legitimerade lärare i matematik och naturorienterade ämnen; extra stöd i de naturorienterade ämnena; rekrytering av specialpedagoger och speciallärare med inriktning läs- och skrivutveckling; riktat stöd till de elever som saknar behörighet i engelska, matematik samt svenska/svenska som andraspråk; ökad samverkan mellan skola, region och socialtjänst. Insatserna har varit olika utifrån skolornas olika förutsättningar och behov.

Alla skolenheter har individuella planer för eleverna och avstämningar har skett kontinuerligt för att följa upp att åtgärder/aktiviteter ger effekt, annars diskuterades elev och lärare förslag på nya åtgärder/aktiviteter i den individuella planen.

Under vårterminen fortsatte det arbete som inleddes 2023 med anpassade studiegångar, där Gävle, särskilt i årskurs 9, ligger betydligt över riksgenomsnittet. Skillnader mellan skolenheter har analyserats och åtgärder har satts in baserat på varje skolas och rektorsområdes unika förutsättningar.

Nationella prov i årskurs 3

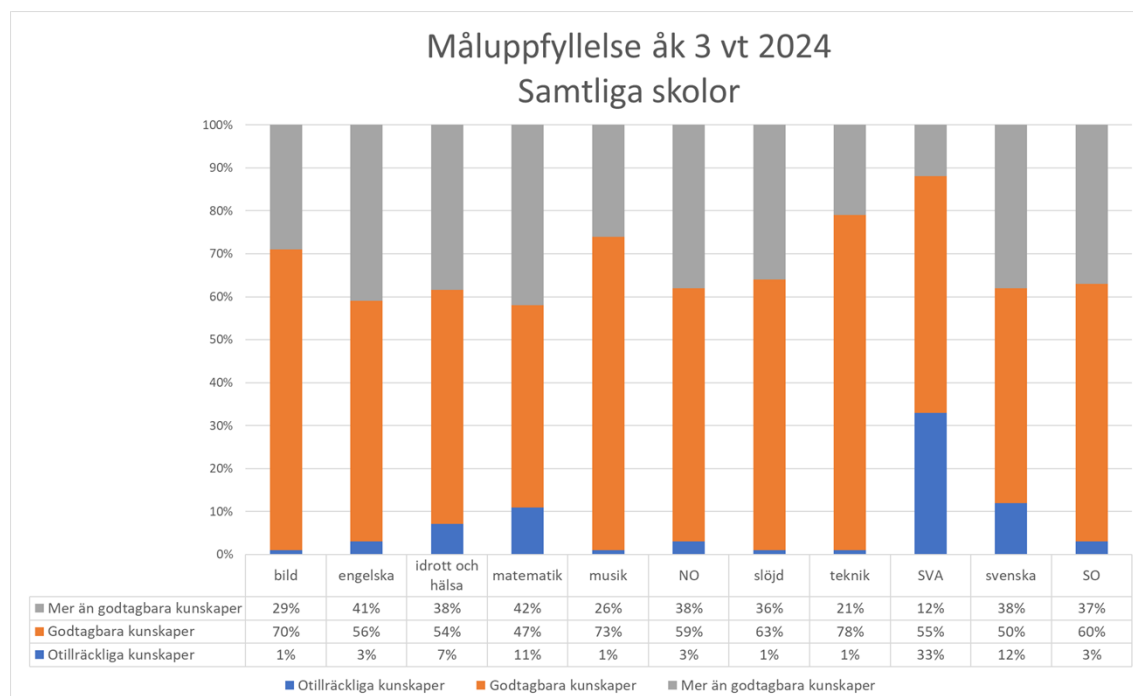
De nationella ämnesproven för årskurs 3 genomfördes under vårterminen 2024. Jämförande statistik på nationell nivå kommer att publiceras i slutet av året. Jämförelser med Gävle kommuns resultat kommer att finnas i årsredovisningen.

Statistiken för ämnesprovet i matematik visar på en förbättring jämfört med läsåret 2022/2023. Andelen elever som uppnått kravnivån i samtliga delprov i matematik ökade från 68 till 71 procent. Skillnaden i resultat mellan olika skolor var stor. Andelen elever som uppnådde samtliga delprov varierade mellan 20–100 procent. I svenska och svenska som andraspråk sammanslaget uppnådde 72 procent kravnivån i samtliga delprov. Det senaste resultatet för Gävle läsåret 2022/23 låg andelen på 71 procent. Den statistiska sammanställningen visar att det är stora skillnader mellan elever som följer kursplanen för svenska som andraspråk och kursplanen i svenska. I svenska uppnår 77 procent av eleverna kravnivån i samtliga delprov. Det är på samma nivå som föregående år. För de elever som följer kursplanen för svenska som andraspråk ligger andelen på 45 procent. Det är en förbättring jämfört med föregående år.

Måluppfyllelse samtliga ämnen årskurs 3

Samtliga kommunala skolor i Gävle dokumenterar elevernas måluppfyllelse för årskurs 1–5. Nedanstående diagram visar måluppfyllelsen för årskurs 3.

Figur 2. Måluppfyllelse för årskurs 3.

Källa: Procapita.

Den högsta måluppfyllelsen finns i bild, musik, slöjd och teknik. För dessa ämnen når nästan samtliga elever kunskapsmålen. Det ämne med lägst måluppfyllelse är svenska

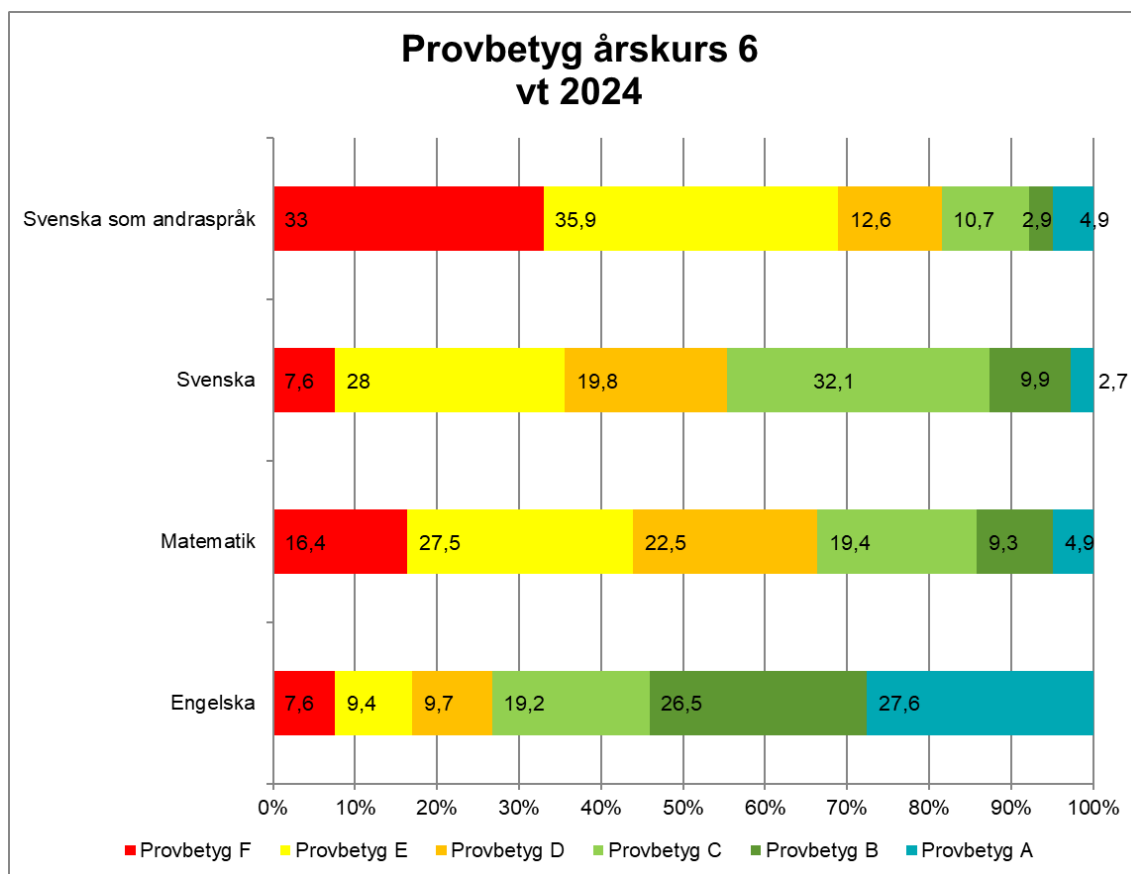
som andraspråk. Här når 67 procent av eleverna kunskapsmålen. Årets resultat i matematik visar att 89 procent av eleverna har uppnått kunskapskraven vilket är två procentenheter högre än föregående läsår. 42 procent av eleverna bedöms ha mer än godtagbara kunskaper. Ovanstående diagram visar att andelen elever som bedöms ha mer än godtagbara kunskaper ligger i spannet 12–42 procent beroende på ämne. Detta läsår har andelen elever som fått bedömningen mer än godtagbara kunskaper tydligt ökat. Fortfarande finns betydande skillnader i bedömning för olika ämnen vid en jämförelse mellan skolorna. På två skolor uppnår 100 procent av eleverna kunskapskraven i matematik jämfört med 63 procent på den skola med lägst måluppfyllelse. Det finns ännu större skillnader när andelen som har mer än godtagbara kunskaper jämförs. Teknik är ett ämne där det finns stora skillnader i bedömning. Här har åtta av skolorna bedömt att inga elever har mer än godtagbara kunskaper jämfört med en skola där 60 procent av eleverna uppges ha mer än godtagbara kunskaper. Skolornas arbete för att utveckla bedömarkompetensen behöver även fortsättningsvis vara ett prioriterat område.

Nationella prov i årskurs 6

Nationell statistik kommer att publiceras för ämnesproven i engelska, matematik och svenska i slutet av året. Jämförelser med Gävle kommuns resultat kommer att finnas i årsredovisningen.

I diagrammet nedan visas provresultat för årskurs 6 2024 för svenska/svenska som andraspråk, matematik och engelska. Provresultatet presenteras i andel elever som når kravnivåerna för betygen F–A.

Figur 3. Provbetyg årskurs 6.

Källa: Procapita.

Sammanställningen visar att det finns en variation i provresultat mellan olika ämnen. En tydlig skillnad är att andelen elever med de högsta provbetygen A och B varierar mellan olika ämnen. I engelska har en hög andel av eleverna uppnått de högsta provbetygen. En jämförelse med föregående års ämnesprov visar att provresultatet är lägre i svenska, svenska som andraspråk och matematik. I samtliga tre ämnen har andelen med provbetyg F ökat. I engelska ligger resultatet på en något högre nivå jämfört med föregående år. Även i engelska har andelen elever med provbetyget F ökat, men samtidigt har andelen elever med de högsta provbetygen öka och medför att totalresultat blir något högre. Årets resultat visar att i engelska har pojkarna ett något bättre resultat jämfört med flickorna. I matematik är skillnaden i resultat mellan könen liten. I svenska och svenska som andraspråk har flickorna betydligt högre resultat. Elever som inte har deltagit på samtliga delprov finns inte med i beräkningsunderlaget för provbetyget. Samtliga elever finns dock med i underlaget för terminsbetyget. Man behöver därför analysera provbortfallet för ämnesprovet vid en jämförelse.

Preliminär statistik från vårterminen 2024 i årskurs 6 visar att det är totalt 68,5 procent av eleverna som uppnått godkända betyg (A–E) i samtliga lästa ämnen, 71,1 procent av flickorna och 66,0 procent av pojkarna. Statistiken för vårterminen 2023 visade att 71,2 procent av eleverna uppnått godkända betyg (A–E) i samtliga ämnen 73,0 procent av flickorna och 69,6 procent av pojkarna. Årets resultat ligger lägre än snittresultatet för perioden 2014–2024.

Variationen i andelen som erhållit godkända betyg i samtliga ämnen är betydande mellan olika skolor (95,1–43,5 procent). Skillnaderna har dock minskat något jämfört med föregående år. Variationen ökar ytterligare när endast pojkarna på skolorna jämförs, där andelen varierar mellan 90 och 11,9 procent mellan den skola som visar det högsta respektive det lägsta resultatet för pojkar som har fått godkända betyg i alla ämnen.

En jämförelse med betygsresultatet från föregående läsår visar på en försämring i engelska, svenska, svenska som andraspråk och matematik. Andelen elever med minst godkända betyg i engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk har minskat från 78,7 till 73,9 procent. Årets resultat är lägre än medelvärdet för perioden 2014–2024. I år har pojkarna försämrat resultatet mer än flickorna. Det är framför allt resultatet i svenska som har den största försämringen och tynger resultatet för pojkarna. Andelen flickor med minst godkända betyg är 75,1 procent jämfört med pojkarnas 72,8 procent.

Det totala meritvärdet 222,5 ligger på samma nivå som föregående läsår. I år uppnår pojkarna 92 procent av flickornas resultat när meritvärdena jämförs. Betygsskillnaden mellan könen har minskat något jämfört med föregående år. I matematik har pojkarna något högre resultat. I engelska och teknik är skillnad mellan könen liten. I övriga ämnen har flickorna bättre betygsresultat. Skillnaden mellan könen är störst i svenska som andraspråk, svenska och bild. Vid en analys av samtliga satta betyg så har det skett en liten ökning av andelen elever med betyget F samtidigt som andelen elever med betyg A även har ökat något.

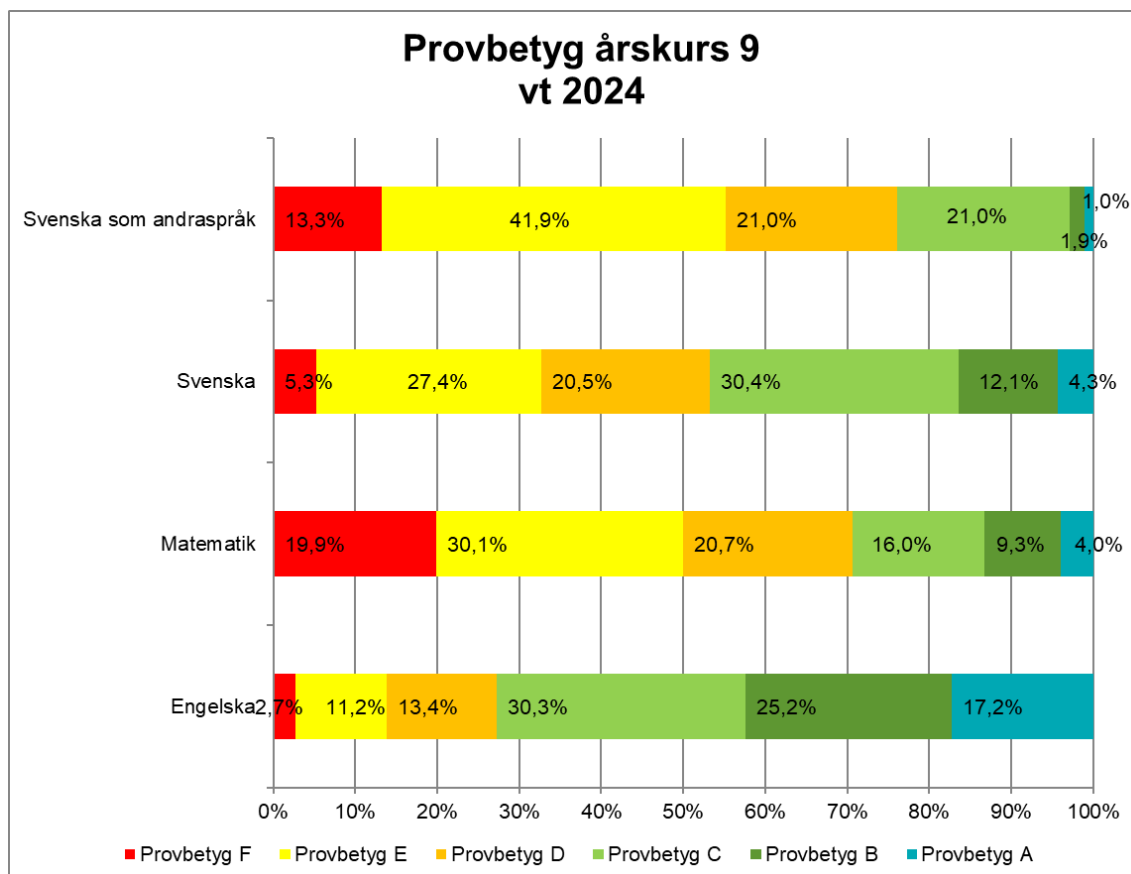
Nationella prov i årskurs 9

Nationell statistik kommer att publiceras för ämnesproven i engelska, matematik och svenska i slutet av året. Jämförelser med Gävle kommuns resultat kommer att finnas i årsredovisningen.

I diagrammet nedan visas provresultat för årskurs 9 2024 för svenska/svenska som

andraspråk, matematik och engelska. Provresultatet presenteras i andel elever som når kravnivåerna för betygen F–A.

Figur 4. Provbetyg årskurs 9.

Källa: Procapita.

Sammanställningen visar att det finns en variation i provresultat mellan olika ämnen. En tydlig skillnad är att andelen elever med de högsta provbetygen A och B varierar mellan olika ämnen. I engelska har en hög andel av eleverna uppnått de högsta provbetygen. En jämförelse med föregående års ämnesprov indikerar att resultaten i matematik har minskat. Andelen elever som erhållit betyget F har ökat. Å andra sidan har resultaten i svenska, svenska som andraspråk och engelska förbättrats, där andelen elever med betyget F har minskat. Det framgår klart i statistiken för svenska som andraspråk, där andelen elever med provbetyget F detta år är 13,3 procent, en markant minskning från föregående års 26,4 procent. Årets resultat visar att i engelska har pojkarna ett något högre resultat jämfört med flickorna. I matematik har pojkarna ett högre resultat. I svenska har flickorna betydligt högre resultat. Även i svenska som andraspråk har flickorna ett bättre resultat, men här är skillnaden mellan könen inte lika

stor som i svenska. Elever som inte har deltagit på samtliga delprov finns inte med i beräkningsunderlaget för provbetyget. Samtliga elever finns dock med i underlaget för terminsbetyget.

Tidigare års statistik visade att provbortfallet i Gävle har legat på högre nivå än riket som helhet. Förra läsåret minskade bortfallet i Gävle och årets bortfall har minskat ytterligare för engelska och matematik. Utfallet på riksnivå kommer att publiceras i slutet av året och användas för mer fördjupande analyser som kommer att redovisas i årsredovisningen. Även utfallet på ämnesproven i naturvetenskapliga- och samhällsvetenskapliga ämnen kommer att analyseras när statistiken på riksnivå redovisas. Även dessa analyser kommer att redovisas i årsredovisningen.

Betygsresultat årskurs 9

Preliminär nationell statistik från våren 2024 på riksnivå kommer att publiceras i slutet av september. Jämförelser och analyser med Gävles resultat kommer att finnas med i årsredovisningen. Den preliminära statistiken för gymnasiebehörighet var vid terminsslutet 83,2 procent för Gävles kommunala skolor, en siffra som ökade till 86,1 efter sommarskolan, vilket är det bästa resultat för Gävle kommun sedan det nya betygssystemet infördes.

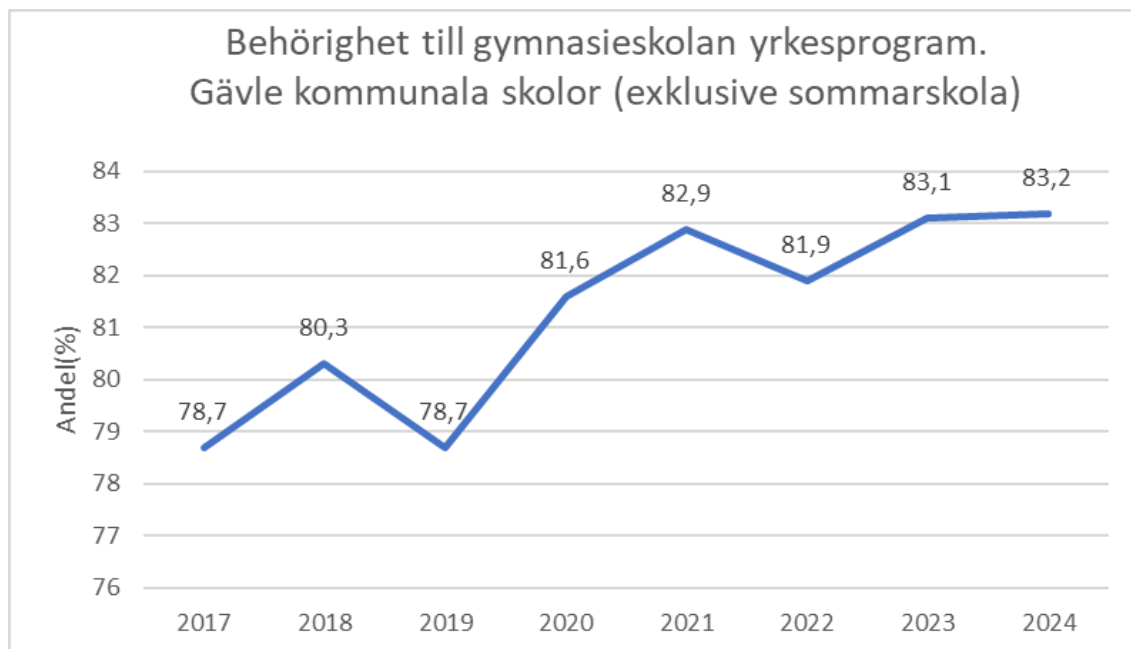
Statistiken efter genomgången sommarskola visar att 87,7 procent av pojkarna uppnådde gymnasiebehörighet. Motsvarande resultat för flickor var 84,3 procent.

Meritvärdet är något lägre, 210,4 vårterminen 2024 jämfört med 212,9 vårterminen 2023.

Behörigheten till yrkesprogram på gymnasieskolan har ökat i Gävle kommun de senaste åren, från 78,7 procent 2017 till 83,2 procent 2024. Resultaten från sommarskolan är dock inte medräknade i diagrammet, inklusive sommarskolan är siffran 86,1 för Gävle kommunala skolor 2024.

Figur 5. Behörighet till gymnasieskolan yrkesprogram, Gävle kommunala skolor andel i procent 2017–2024.

Källa: Skolverket /Power BI

Andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har sjunkit något och ligger nu på 64,6 procent jämfört med 66,2 procent våren 2023. Andelen är lägre än medelvärdet för perioden 2014–2024. Andelen flickor med godkända betyg i samtliga ämnen är lägre än andelen pojkar. Preliminär statistik på nationell nivå saknas ännu.

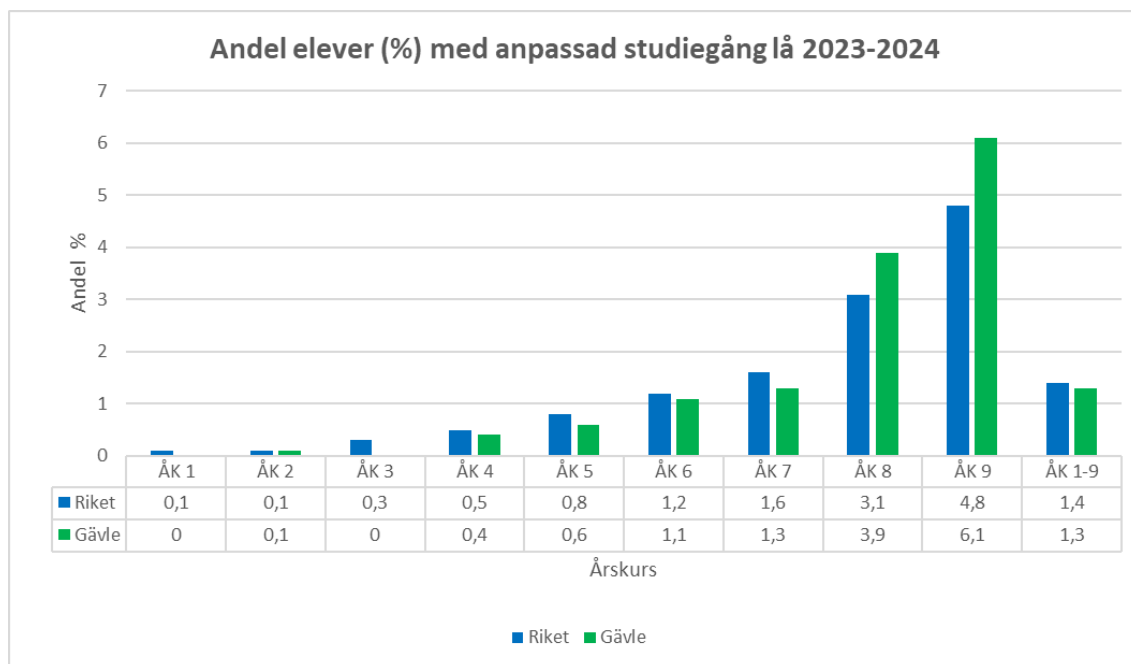
En bidragande orsak till att elever inte uppnår målen i samtliga ämnen är att elever har anpassad studiegång. En elev med anpassad studiegång kan i princip inte uppnå kunskapskraven i samtliga ämnen. Andelen elever i Gävle med anpassad studiegång i årskurs 9 har tidigare läsar legat på en betydligt högre nivå än riket. Statistiken för läsåret 2023/2024 visar på en kraftig minskning av anpassade studiegångar.

Resultaten har analyserats i huvudmannens resultatdialoger under det senaste läsåret. Nedanstående diagram visar andelen elever med anpassad studiegång i Gävle och riket som helhet läsåret 2023/2024. Årets statistik visar att Gävle i stort följer rikets mönster. Det som även fortsättningsvis behöver följas upp är att andelen flickor i årskurs 9 med anpassad studiegång är betydligt högre i Gävle än i riket. I Gävle är det nästan dubbelt så stor andel flickor jämfört med pojkar som har anpassad studiegång. På riksnivå är det däremot något vanligare att pojkar har anpassad studiegång.

Huvudmannen har uppmärksammat resultaten och ett omfattande utvecklingsarbete i

syfte att minska antalet elever som behöver anpassad studiegång pågår. Effekterna av detta utvecklingsarbete förväntas bli synliga inom de närmaste åren.

Figur 6. Andelen elever med anpassad studiegång läsåret 2023–2024.

Källa: Skolverket/Edlevo.

Sommarskola

Grundskolans sommarskola har vänt sig till elever i årskurs 7 till 9. Sommarskolan pågick mellan 13–26 juni och gav elever en möjlighet att utveckla sina förmågor och färdigheter för att nå kunskapskraven i teoretiska ämnen samt simning. På plats fanns, förutom utbildade lärare och förstelärare, också gymnasieelever som sommarjobbar med att hjälpa till med undervisningen samt elevcoacher från olika skolor.

Sommarskolan bedrivs på två ställen. Dels har Stora Sättra en egen sommarskola för sina elever, dels bedrivs det en sommarskola centralt för alla andra skolor.

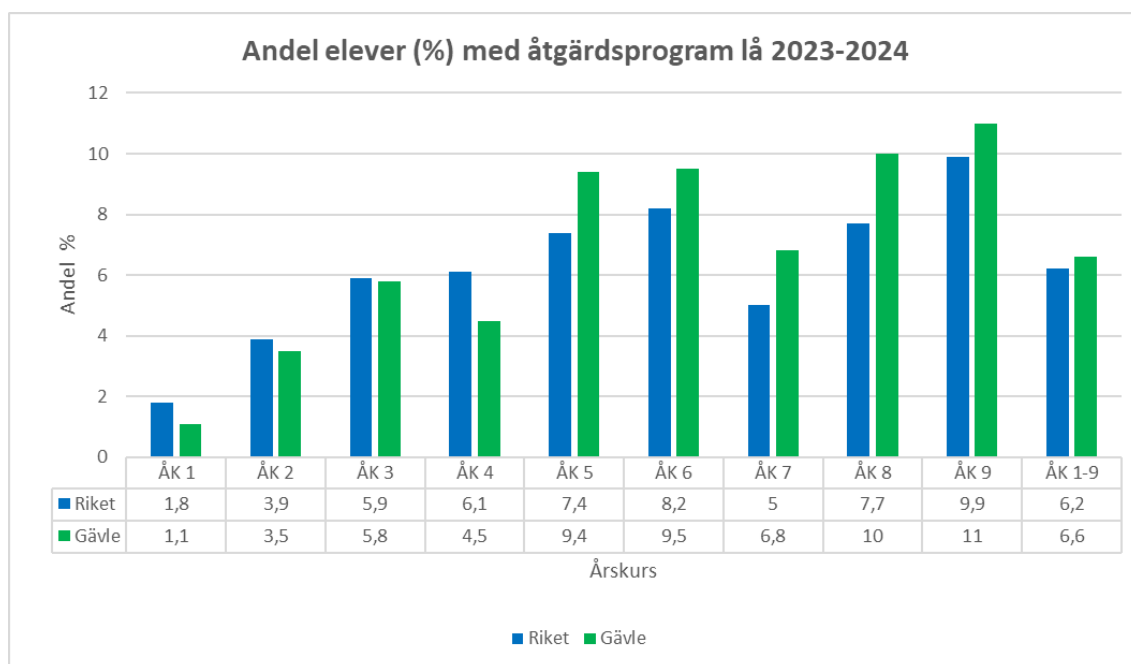
Sommarskolan innebär cirka 50 timmars studier vilket motsvarar mycket tid i enskilda ämnen och eleverna väljer ett eller två ämnen att läsa och för vissa undantag finns någon som läser tre ämnen. Efter genomgången sommarskola fick ytterligare 12 elever gymnasiebehörighet i den centrala sommarskolan och på Stora Sättra var det ytterligare 11 elever som klarade gymnasiebehörighet. Det innebar att andelen elever med gymnasiebehörighet ökade från 83,2 till 86. I dagsläget sker ingen rapportering till SCB av betygsresultatet efter genomförd sommarskola. Det resultat som kommer att finnas i den officiella statistiken är den som är inrapporterad direkt vid terminsslutet.

Åtgärdsprogram årskurs 9

Andelen elever med åtgärdsprogram varierar stort mellan årskurserna. Andelen elever med åtgärdsprogram ökar från årskurs 1 till 6. Därefter minskar andelen mellan årskurs 6 och årskurs 7, för att sedan öka igen. Högst andel elever med åtgärdsprogram är det i årskurs 9. Andelen åtgärdsprogram är högre för pojkar än för flickor. Mönstret har varit likartat de senaste åren.

Läsåret 2023/24 var andelen elever med registrerade åtgärdsprogram i årskurs 9 Gävles kommunala skolor 11,0 procent. Det är en minskning av andelen elever jämfört med föregående läsår. På nationell nivå har 9,9 procent av eleverna i årskurs 9 åtgärdsprogram. Tidigare års statistik visade att Gävle hade en betydligt högre andel åtgärdsprogram.

Figur 7. Andelen elever med åtgärdsprogram läsåret 2023–2024.

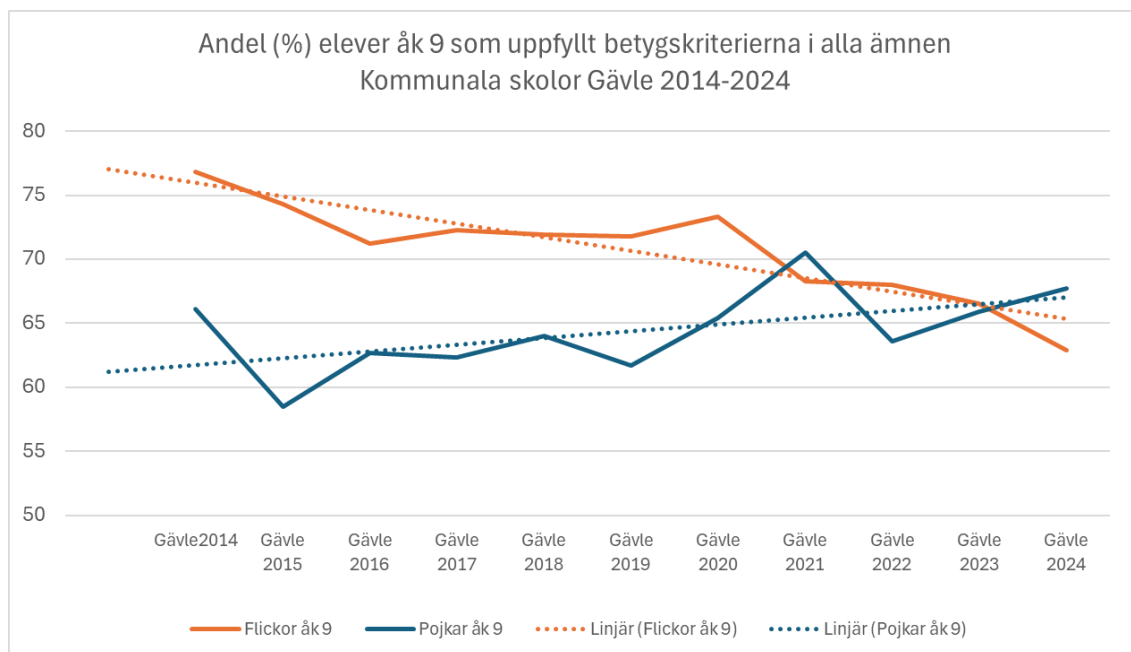
Källa: Skolverket/Edlevo.

Analys av betygsresultaten i grundskolan

Årets betygsstatistik för årskurs 9 visar att pojkarna har bättre resultat än flickorna vad gäller behörighet till gymnasieskolan samt andelen som uppnår målen i samtliga ämnen. Meritvärdet är fortfarande något högre för flickor, men skillnaden mellan könen är den lägsta inom överskådlig tid. Verksamheten har ett starkt fokus på kraftigt förbättrade resultat. Den sammanställda statistiken visar att resultatutvecklingen har varit positiv för pojkarna, men inte för flickorna. Över en tioårsperiod har resultaten

sjunkit för flickorna i Gävles kommunala skolor. Det gäller samtliga tre betygsmått. Den tydligaste försämringen finns i andelen elever som uppnår målen i samtliga ämnen. Nedanstående diagram visar att resultatutvecklingen gått åt olika håll för flickorna och pojkarna.

Figur 8. Andelen elever som uppnår målen i samtliga ämnen läsåren 2014–2024.

Källa: Skolverket

Det går även att se en liknande trend på nationell nivå. Betygsskillnaden mellan flickor och pojkar minskar. Även på nationell nivå finns en försämring av betygsresultatet för flickor. Men den är inte lika tydlig som i Gävle. En anledning till att pojkarnas resultat har förbättrats kan förklaras av att elevunderlaget ändrats över åren. Andelen nyanlända elever var betydligt högre läsåret 2014/15 jämfört med 2023/24.

Det kan vara svårare att förklara den kraftiga nedgången i betygsresultat för flickor. En orsak kan vara att flickorna är mer utsatta för kränkningar och upplever stress i högre utsträckning än vad pojkar gör. Att det finns skillnader mellan könen är något som vi tydligt kan se i de kartläggningar som genomförs i ramen för Gävlemodellen. Värdet för Skolklimatindex är klart lägre för flickor än för pojkar. Även Skolinspektionens enkät som i Gävle genomfördes i början av 2024 visar att det finns skillnader mellan könen. På 10 av 11 indexvärden som redovisas i enkätrapporten har pojkarna i Gävle ett bättre resultat än flickorna. Det är därför viktigt att fortsättningsvis följa upp resultaten utifrån ett genusperspektiv.

Gymnasieskolan

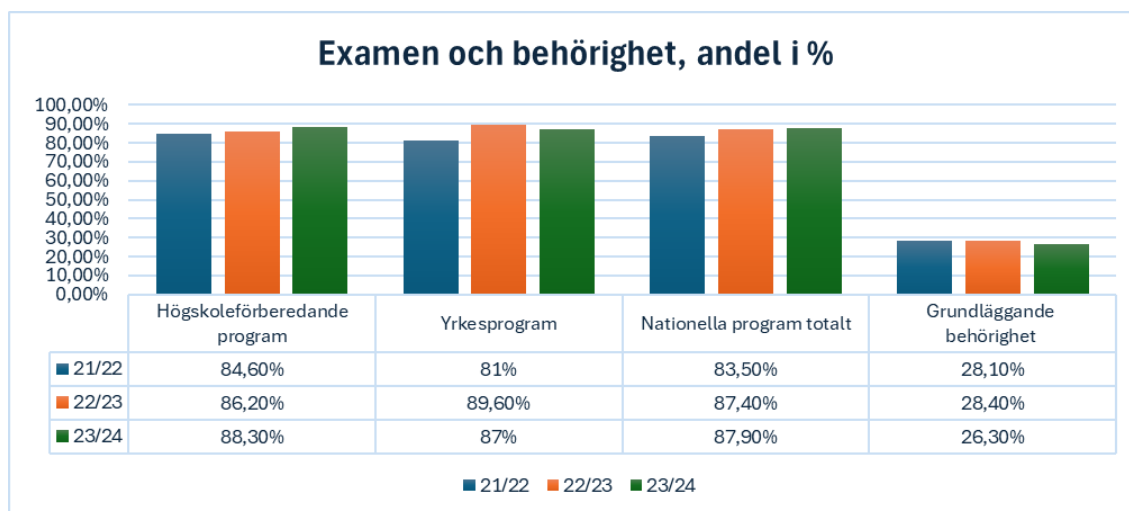
Resultat läsår 2023/2024

Uppföljningar av höstens resultatdialoger har genomförts enligt plan.

Utvecklingsområden har varit likvärdig bedömning, främja närvaron samt följa upp insatser och åtgärder för att eleverna ska nå sina mål. Alla elever har en individuell studieplan, som har följts upp med eleven under läsåret. Uppföljning har varit på individnivå och gruppnivå vid klasskonferenserna, som genomförts inför utvecklingssamtalen. Rektorerna har arbetat med att ta fram tydliga rutiner kring elevhälsoarbetet på respektive område och där behöver vi fortsätta att arbeta med extra anpassningar och särskilt stöd.

Andelen elever med gymnasieexamen eller yrkesexamen ökade från 87,4 procent läsåret 2022/2023 till 87,9 procent. Medelbetyg för elever med examen ökade från 14,51 till 14,75 meritpoäng. Även andelen elever med A–E i alla ämnen ökade från 61,4 procent till 64,4 procent. Andelen elever på yrkesprogram med grundläggande behörighet till högskola eller universitet minskade några procentenheter från föregående läsår.

Figur 9. Examen och behörighet Lå 23/24

Källa: Power BI/Edlevo

På enhetsnivå ökade andelen elever med gymnasieexamen eller yrkesexamen markant på Borgarskolan, från 82,7 procent läsåret 2022/23 till 88,8 procent läsåret 2023/24. Störst positivt resultat uppnåddes på samhällsvetenskapsprogrammet, en ökning av andelen elever med gymnasieexamen med 14,5 procentenheter, och försäljning- och serviceprogrammet, en ökning med 23,7 procentenheter. Även på

humanistiska programmet på Vasaskolan ökade andelen elever med gymnasieexamen, från 75 procent till 100 procent. Såväl Vasaskolan som Polhemsskolan uppvisade en något lägre andel elever med examensbevis, en sänkning med 1,7 procentenheter på Polhemsskolan och 0,2 procentenheter på Vasaskolan.

Fördelat mellan kön var det kvinnor på Borgarskolan som redovisade den största ökningen i andelen elever med examen, från 77, 1 procent läsåret 2022/23 till 89,9 procent läsåret 2023/24.

Figur 10. Resultat samtliga nationella program Läsåret 22/23.

Pothemsskolan	Elever med examen, andel i %		Varav grundläggande behörighet, andel i %	Genomsnittligt betygspoäng för elever med examen	Andel elever A-E alla ämnen, %
	Lå 22/23	Lå 23/24			
Nationella program totalt	91,2	89,5		14,14	63,5
Högskoleförberedande program totalt	91,6	93,9		15,1	75,8
Teknikprogrammet	91,6	93,9		15,19	82,5
Yrkesprogram totalt	92	87,5	30,4	13,62	54,8
Barn- och fritidsprogrammet	87,2	86,5	68,8	13,83	64,9
Bygg- och anläggningsprogrammet	93,2	88,7	12,8	13,86	47,2
El- och energiprogrammet	97,6	92,7	18,4	12,75	70,7
Hantverksprogrammet	96,3	95,7	31,8	13,72	43,5
Hotell- och turismprogrammet	86,7	80		12,88	56,3
Industritekniska programmet	100			11,98	18,2
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	66,7	66,7	21,4	14,55	28,6
VVS- och fastighetsprogrammet	92,9	92,3	8,3	11,82	73,1
Vård- och omsorgsprogrammet	97,4	85,7	52,8	14,9	47,6
Borgarskolan	Elever med examen, andel i %		Varav grundläggande behörighet, andel i %	Genomsnittligt betygspoäng för elever med examen	Andel elever A-E alla ämnen,%
	Lå 22/23	Lå 23/24			
Nationella program totalt	82,7	88,8		14,51	63,9
Högskoleförberedande program totalt	84,3	89,9		14,67	67
Ekonomiprogrammet	85,9	87,3		14,78	61,1
Samhällsvetenskapsprogrammet	80,7	95,2		14,47	79
Yrkesprogram totalt	77,6	84,4	28,9	13,77	51,1
Fordons- och transportprogrammet	88,6	84,4	18,5	13,89	53,1
Försäljning- och serviceprogrammet	60,9	84,6	54,5	13,5	46,2
Vasaskolan	Elever med examen, andel i %		Varav grundläggande behörighet, andel i %	Genomsnittligt betygspoäng för elever med examen	Andel elever A-E alla ämnen,%
	Lå 22/23	Lå 23/24			
Nationella program totalt	85,3	85,1		15,73	65,8
Högskoleförberedande program totalt	85,3	85,1		15,73	65,8
Estetiska programmet	87,2	81,4		15,21	55,8
Humanistiska programmet	75	100		16,02	88,9
Naturvetenskapsprogrammet	85	88,5		16,62	77
Samhällsvetenskapsprogrammet	85,9	82,3		15,04	57,7
Totalt	Elever med examen, andel i %		Varav grundläggande behörighet, andel i %	Genomsnittligt betygspoäng för elever med examen	Andel elever A-E alla ämnen,%
	Lå 22/23	Lå 23/24			
	87,4	87,9	30,2	14,75	64,4

Källa: Power BI/Edlevo.

Introduktionsprogram

Genomströmningen till nationella program från IM-gymnasiet var i samma nivå som föregående läsår, 43 elever blev under läsåret behöriga till nationellt program, Föregående läsår var summan 44 elever. Av årets 43 elever gick 30 år 1 och 13 år 2.

I åk 2 på yrkesintroduktion/ yrkespaket blev samtliga elever anställningsbara efter

genomgången utbildning.

På introduktionsprogrammet programinriktat val var 45 elever inskrivna under läsåret. Av dessa blev 10 elever behöriga till nationellt program under läsåret.

Könsfördelning

Pojkarnas genomsnittliga betygspoäng var lägre än flickornas på samtliga skolor, såväl på yrkesprogram som på högskoleförberedande program. Vad gäller andel elever som uppnådde examen var fördelningen omvänd på högskoleförberedande program. 88,8 procent av pojkarna uppnådde gymnasieexamen mot 87,9 procent av flickorna. På yrkesprogram var det en större andel av de kvinnliga eleverna som uppnådde yrkesexamen, 90 procent mot pojkarnas 84,7 procent, en sänkning med 5 procentenheter från läsåret 2022/23.

Under läsåret avbröt 5,4 procent av eleverna sina studier eller flyttade till en annan skola. Fördelningen mellan könen var jämn. 58 procent av de registrerade avbrotten var i åk 1, 31 procent i åk 2 och 11 procent i åk 3. 5 procent av avbrotten berodde på att eleven läste på programinriktat val, IMV, och blev behörig till nationellt program.

Nationella prov och likvärdig bedömning

I Skolinspektionens rapport från 2023, "Rektors arbete för likvärdig betygsättning", görs en bedömning att rektor behöver bli mer aktiv i arbetet med att skapa förutsättningar för en likvärdig betygsättning. Ett arbete påbörjades under läsåret på Utbildning Gävles gymnasieskolor med att, utifrån rapportens rekommendationer, skapa tydliga riktlinjer för sambedömning och betygsättning för samtliga kurser, med fokus på att analysera avvikelser i betygsättningen i jämförelse med de nationella proven. Riktlinjerna kommer på sikt även att innefatta ämnen där nationella prov inte genomförs. Som ett första steg fick samtliga ämneslag i uppdrag att beskriva sin gemensamma bedömnings- och betygsättningspraktik. Ämneslagens beskrivningar kommer att analyseras utifrån styrdokument och allmänna råd. Syftet är att rektor genom att skapa inblick i bedömningspraktiken ska kunna bli mer aktiv i likvärdighetsarbetet.

Som grund för rapporten genomfördes kvalitetsgranskningar på 30 skolenheter, bland annat Vasaskolan. Kvalitetsgranskningen bedömde att *rektorns arbete med att se till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen.*

De insatser som genomfördes sedan granskningen har lett till att avvikelserna vad

gäller högre kursbetyg än provbetyg på Vasaskolan har minskat kraftigt. För läsåret 2023/24 var det 13 procent av eleverna som gavs ett högre kursbetyg än provbetyg. Jämförelse med nationella siffror presenteras i helårsrapport.

Under kommande läsår fortsätter arbetet med att utveckla en likvärdig bedömningspraktik på Utbildning Gävles gymnasieskolor.

Åtgärdsprogram gymnasieskolan

Andelen elever med åtgärdsprogram är låg i gymnasieskolan. Det var 108 elever som lämnade gymnasiet med studiebevis vårterminen 2024. Av dessa var det cirka en tredjedel där beslut om att upprätta åtgärdsprogram hade tagits. Vid internkontroll konstaterades att elever i flertalet fall får anpassningar och stöd, men att utredning om elevs behov av särskilt stöd inte genomförs i flera fall, samt att beslut om åtgärdsprogram i hög utsträckning inte tas. Under läsåret klargjordes rutinerna för när och hur Åtgärdsprogram (ÅP) dokumenteras, samt hanteringen av dessa i fråga om diarieföring med mera. Stödmodulen i Unikum kan bidra till att ytterligare tydliggöra arbetet enligt dessa rutiner.

Anpassad skola

Anpassad grundskola

Antalet elever i anpassad grundskola har stadigt ökat de fyra senaste åren, från 154 inskrivna elever 2019 till 217 inskrivna elever 2023/24. 2024/25 är 218 elever inskrivna vid läsårsstart. Gävle som hemkommun ligger fortsatt i det övre skiktet av andel inskrivna elever i riket.

Resultat

I Anpassad grundskola sätts betyg endast om vårdnadshavarna begär det. Under läsåret 24 var det ingen elev som begärde ut betyg.

Lärarna dokumenterar sina bedömningar i lärplattformen Unikum. Inom ämnesområden Estetisk verksamhet, Kommunikation, Motorik, Vardagsaktiviteter samt Verklighetsuppfattning bedömdes sig så gott som samtliga elever uppnå minst godtagbar nivå. 17–40 procent av eleverna bedömdes ha mer än godtagbara, eller fördjupade kunskaper. Inom kursplan ämnen hade 66–100 procent av eleverna godtagbara eller mer än godtagbara kunskaper.

Anpassad gymnasieskola

Antalet elever i anpassad gymnasieskola är så gott som oförändrat. Läsåret 2024/25 startar med 81 inskrivna elever, att jämföra med 82 elever läsåret 23/24. Andelen elever på individuella programmet fortsätter öka.

Resultat

Samtliga elever i åk 4 fick gymnasiesärskolebevis och 56 procent på nationella programmen blev anställningsbara vilket var en lägre andel än föregående läsår men fortsatt högre än genomsnittet i landet. Orsaken till sänkningen bedöms vara större behov av anpassningar i elevgruppen samt ökade svårigheter att få ut elever på arbetsplatser.

Genomsnittlig betygspoäng för elever i anpassad gymnasieskola åk 4 var 13,8. Det var en höjning från föregående läsår då genomsnittlig betygspoäng var 12,7.

I kunskapsbedömning i Unikum var det i flertalet ämnen 100 procent av eleverna som bedömdes ha uppnått godtagbara kunskaper.

Särskilt begåvade elever

Skolinspektionen granskade 2018 gymnasieskolors naturvetenskapliga program för att undersöka förekomsten av stöd och stimulans för högpresterande elever. Ytterligare en granskning genomfördes 2022 med fokus på undervisningen för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling i årskurs 4. Båda granskningarna konstaterade att majoriteten av de granskade skolorna behövde utveckla sin undervisning för högpresterande elever.

I Gävle kommun har arbetet med att erbjuda ledning och stimulans för särskilt begåvade och högpresterande elever utgått från Skolverkets stödmaterial *Särskilt begåvade elever*. Under vårterminen 2023 har en handlingsplan för särskilt begåvade elever färdigställts. I handlingsplanen presenteras aktiviteter med syfte att öka kunskap i organisationen om särskilt begåvade elever.

I handlingsplanen ingår också aktiviteter med syfte att initiera ett utvecklingsarbete med fokus på att möta behovet av extra utmaningar hos särskilt begåvade elever inom ramen för differentierad undervisning. Ett ökat fokus på differentierad undervisning förväntas också inverka positivt på måluppfyllelsen för elever med utmaningar att nå målen och öka måluppfyllelsen. Implementeringen av aktiviteterna påbörjades den 8/1 med en föreläsning av Caroline Sims, forskare med en nyligen framlagd avhandling om

särskilt begåvade elever i det svenska skolväsendet. Föreläsningen gavs för samtliga lärare inom grund- och gymnasieskolorna samt skolledare och elevhälsans personal.

Genom NTA-projektet *Ökad motivation i lärandet genom differentierad undervisning* har fortsatta riktade insatser i grundskola och gymnasieskola gjorts. Fokus har varit främst hur man ska ge stöd till elever med matematiksvårigheter, men också hur man samtidigt kan ge stöd till högpresterande elever. Det har handlat om att utveckla en mer varierad undervisning som kan anpassas i svårighetsgrad och med större fokus på matematiksamtal samt att kunna utmana högpresterande elever i ett gemensamt lärande på gymnasiet.

NTA (Naturvetenskap och teknik för alla)

Det finns ett fortsatt stort intresse av kommunens lärare för NTA-verksamheten i förskolan och i grundskolan. Alla kommunens förskolor och grundskolor F–6 i Gävle kommun nyttjar NTA i sin undervisning. De effekter som lyfts fram är att pedagoger i förskolan har bland annat varit att de känner en större inspiration, säkerhet och trygghet i att kunna undervisa barnen i naturvetenskapliga ämnen och teknik. De har även uppgivit att de fått nya idéer och tankesätt genom sina arbeten med NTA i undervisningen. För grundskolan har utvärderingar visat att temautbildningen också verkligen har inspirerat lärarna till att använda teman inom olika ämnen i sin undervisning. De har också påtalat att eleverna fått ökade möjligheter för att utveckla sina förmågor och kunskaper i NO och teknik, samt att de själva som lärare har fått en bättre uppfattning om vilka mål som ämnet faktiskt innehåller. Ytterligare har även uppgetts att utbildningen gett stöd för att kunna synliggöra och bedöma elevers lärande.

Analys av indikatorerna

Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor.

Procentandelen elever som nått kunskapskraven i alla ämnen har minskat från 66,2 procent under våren 2023 till 64,6 procent. Andelen flickor med godkända betyg i alla ämnen är lägre än för pojkar, vilket överensstämmer med att fler flickor än pojkar har en anpassad studiegång. Nationell preliminär statistik är fortfarande inte tillgänglig.

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor (inklusive sommarskola).

Andelen ökade från 83,2 till 86,1 procent efter sommarskolan.

Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom tre år, kommunala skolor.

Värdet är en prognos utifrån tillgängliga data och representerar elever med examen eller studiebevisvårterminen 2024 dividerat med antalet nybörjare åk 1 läsåret 2021/22, inkluderat IM. Värdet är användbart för att följa samtliga utbildning Gävles elever från grundskola till gymnasium. Nationella siffror publiceras v. 48 och presenteras i samband med årsredovisningen.

Betygsdifferensen mellan kommunala skolor, skillnad i meritvärde (poäng).

Indikatorn redovisas i samband med årsredovisningen.

Figur 11. Andel barn inskrivna i förskolan, 3–5 år. Indikatorn redovisas i samband med årsredovisningen.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor	64,6 %		69 %		
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor (inklusive sommarskola)	86 %		87 %		
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom tre år, kommunala skolor	69,2 %		76,5 %	Ok	 Uppnås ej
Betygsdifferensen mellan Gävles grundskolor, kommunala skolor. Skillnad i meritvärde (poäng)	46,5		45	Ok	 Uppnås delvis
Andel barn inskrivna i förskolan, 3–5 år.	92,7 %		95 %	Ok	 Uppnås delvis

3.2 Närvaron i Utbildning Gävles skolor ska öka

Nämndens/bolagets verksamheter

Vid läsårsstart 2023/24 påbörjades implementering av utbildning Gävles nya arbetsgång vid elevfrånvaro. Arbetsgången är gemensam för samtliga skolformer. Under läsåret har arbetet med att förebygga frånvaro och främja närvaro genomförts utifrån den gemensamma arbetsgången. Arbetsgången är indelad i 4 olika ansvarsområden:

1. Mentor – tidiga insatser och kontakt
2. Biträdande rektor/Elevhälsoteam – utredning av elevs frånvaro
3. Centrala närvaroteamet – fördjupad utredning och rådgivning
4. Rektor/ huvudman – analys och främjande åtgärder

I årsredovisningen 2023 presenterades utfall för antal av mentor beslutade insatser samt antal anmälningar till huvudman av elevs frånvaro gällande höstterminen 23. För hela läsåret 2023/2024 blev utfallet:

Skolform	Anmälda beslutade insatser – antal	Anmäld frånvaro till huvudman – antal	Anmälda beslutade insatser – andel av totalt antal elever	Anmäld frånvaro till huvudman – andel av total antal elever	Antal utredning av elevs frånvaro
Grundskola	529	82	6,3 %	1 %	86
Anpassad grundskola	32	2	14,7%	1%	5
Gymnasieskola	300	53	10,2%	1,7%	22
Anpassad gymnasieskola	18	1	12,3%	1,2%	4

Enligt arbetsgången ska anmälan till huvudman genomföras när en utredning påbörjas. Av sammanställningen kan noteras att inom grundskolan, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola har utredningar genomförts som inte anmälts till huvudman. Inom gymnasieskolan är förhållandet det motsatta, övervägande del av anmälningar till huvudman har inte föranlett en utredning av elevs frånvaro.

I mars 2024 påbörjades en utvärdering av arbetsgången. Sammanställningen ovan är en del i underlaget till utvärderingen. Det är inte att förvänta att samtliga delar av den nya arbetsgången är fullt ut implementerade redan efter ett knappt läsår. Utvärderingen

består av enkätfrågor till lärare, enkätfrågor till elevhälsopersonal samt gruppintervjuer med biträdande rektorer per ledningsgrupp och gruppintervjuer med rektorer skolformsvis.

Utvärderingen av arbetsgången visade att den inte kunde bedömas effektivt, eftersom nästan alla skolor hade avvikit från den och skapat sina egna versioner.

Utvärderingens fokus flyttades därför egentligen till upplevelsen av arbetsgången och vilka konsekvenser som upplevts. Ett tydligt genomgående resultat var dock att första kontakten med vårdnadshavare, och för gymnasiet myndiga elever, var något som i hög utsträckning genomfördes i samtliga verksamheter.

Inför läsåret 2024/25 har arbetsgången reviderats för att underlätta det samlade arbetet mot frånvaro. De revideringar som genomförts medför att de som följt arbetsgången relativt nära kan fortsätta att arbeta på det sättet, medan det nu också finns olika förslag för skolorna och information om vilka delar som är viktiga att genomföra utifrån olika styrdokument. Centrala närvaroteamets roll har också förändrats och skolorna kan begära att få stöd och hjälp tidigare i processen.

Analys av indikatorerna

Om man jämför läsåret 23/24 med läsåret 22/23, och inte utifrån tertial, så har närvaron i grundskolan ökat från 88,9 procent till 89,6 procent. Det är marginella skillnader över tid. Generellt sett har frånvaron minskat något i grundskolornas förskoleklass till årskurs 6 medan eleverna på högstadiet har ökat sin frånvaro. Ökningen kan bero på att skolorna strävar efter att minska de anpassade studiegångarna. Enligt flera skolledare förekommer det att även om anpassningen av studiegången tas bort, gör eleverna egna justeringar och väljer att utesluta vissa ämnen.

Ett generellt mönster som identifierats på högstadiet men inte på f–6 är att det varit klart högre frånvaro för flickorna jämfört med pojkarna på våra högstadieskolor. För flickor var den rapporterade frånvaron 12,2 procent, medan den för pojkar var 9,7 procent. Även den oanmälda frånvaron var högre för flickorna, 3,9 procent i jämförelse med pojkarnas 3,1 procent. För f–6 skolorna var det skillnaden mellan könen marginell.

För anpassad grundskola har närvaron också ökat, från 84,7 procent 2022/2023 till 85,9 procent läsåret 2023/2024. Frånvaron uppvisar ingen skillnad mellan könen. En analys från verksamheten är att en viss del av frånvaron härrör från utmaningar med att ställa krav på närvaro för elever med en sjukdomsbild som periodvis leder till hög frånvaro. Ett arbete pågår med att skapa en närvarokultur utifrån elevernas utmaningar

och behov.

Närvaron i gymnasieskolan uppvisar även den en viss förbättring läsåret 2023/2024, en ökning från 85,5 procent till 86,1 procent. På de nationella programmen har närvaron ökat från 86,9 procent till 87,3 procent. IM-gymnasiet ökade närvaron från 67,3 procent till 69,5 procent. Att frånvaron är högre på IM-gymnasiet är förväntat, eftersom flertalet elever där har just frånvaro som största utmaning och anledning till att de inte uppnått gymnasiebehörighet. Frånvaron totalt är något högre för flickor, 14,1 procent mot pojkarnas 13,4 procent. Vad gäller den oanmälda frånvaron är förhållandena omvända, med 3,8 procent för pojkarna och 2,8 procent för flickorna.

På anpassad gymnasieskola har närvaron ökat med 0,4 procentenheter från 86 procent 2022/2023 till 86,6 procent 2023/2024. Frånvaron är störst på de nationella programmen.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
Närvaro grundskolan	89,2 %	◆	91 %		
Närvaro anpassad grundskola	85,9 %	◆	86,5 %		
Närvaro gymnasieskola	86,1 %	■	89 %		
Närvaro anpassad gymnasieskola	86,6 %	●	86,5 %		

3.3 En trygg och förebyggande förskola och skola

Nämndens/bolagets verksamheter

Pedagogisk omsorg

Utbildning Gävle genomför årligen en föräldraenkät. Resultatet från 2024 visar att vårdnadshavare med barn i pedagogisk omsorg är mycket nöjda med verksamheten.

På frågan om vi tryggt kan lämna vårt barn har vårdnadshavare med barn inom den pedagogiska omsorgen skattat ett mycket högt resultat. Sammanställningen visar ett medelvärde på 9,6 för barn i åldersgruppen 1–3 år och 9,8 för barn i åldersgruppen 4–5 år där 10,0 är maximalt resultat. För vårdnadshavare till flickor är medelvärdet 9,7 och för pojkar 9,7.

Förskola

Som indikator för målområdet används ett indexvärde från föräldraenkäten som vänder sig till vårdnadshavare i förskolan. Indexvärdet 2024 ligger något högre jämfört med föregående år. Den fråga i index med lägre resultat lyder "*Jag upplever att mitt barns känslomässiga behov (som till exempel behov av tröst, närhet och bekräftelse) tillgodoses på förskolan*".

På frågan "*jag upplever att det är tydligt att kränkande behandling inte accepteras på förskolan*" instämmer 82 procent av vårdnadshavarna helt och hållet eller ganska bra. Det är en förbättring jämfört med föregående år. Nästan 13 procent av vårdnadshavarna uppger att de inte vet. Det är en lägre andel jämfört med föregående år, men det är fortfarande viktigt att tydligt informera om förskolans rutiner kring arbetet med att förbygga och utreda kränkande behandling.

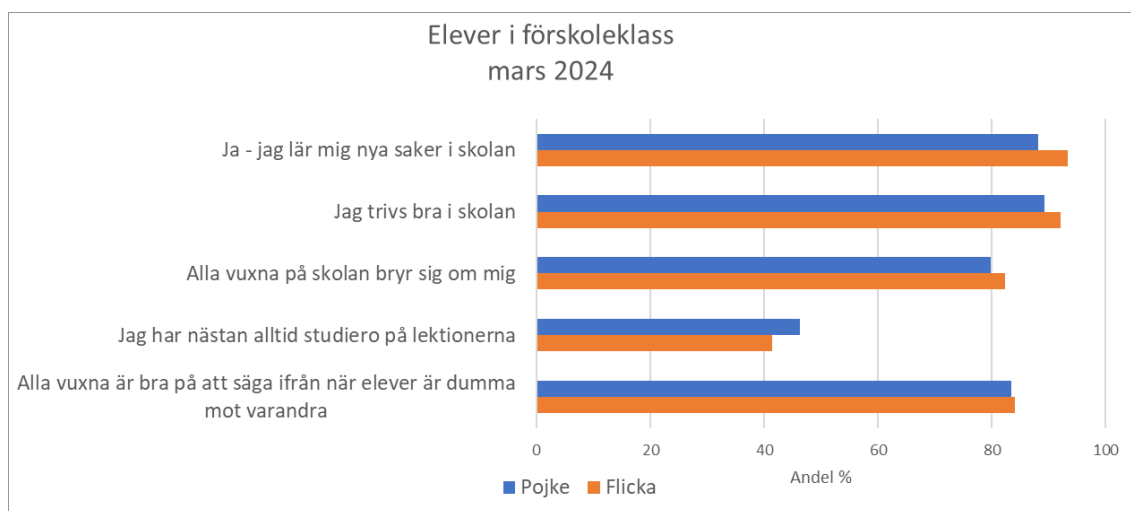
Förskolan har tagit fram Trygghetsteam som har i uppdrag att driva och utveckla det främjande och förebyggande trygghetsarbetet samt att vara ett stöd i kränkingsutredningar. Teamen hanterar också svårare kränkningar på förskolan. Förskolan har också tagit fram en handlingsplan med riktlinjer för att öka närvaro i förskolan.

Förskoleklass och fritidshem

Nedanstående diagram visar några frågor från den senaste kartläggningen i Gävlemodellens enkät. Sammanställningen visar ett bättre resultat för flickor på frågor

om trivsel, omsorg och lärande. På frågan om studiero har resultatet försämrats betydligt jämfört med föregående mätning hösten 2023. Analys om orsakerna till detta pågår och presenteras i samband med delår 2.

Figur 1. Resultat från Gävlemodellens enkät mars 2024. Elever i förskoleklass.

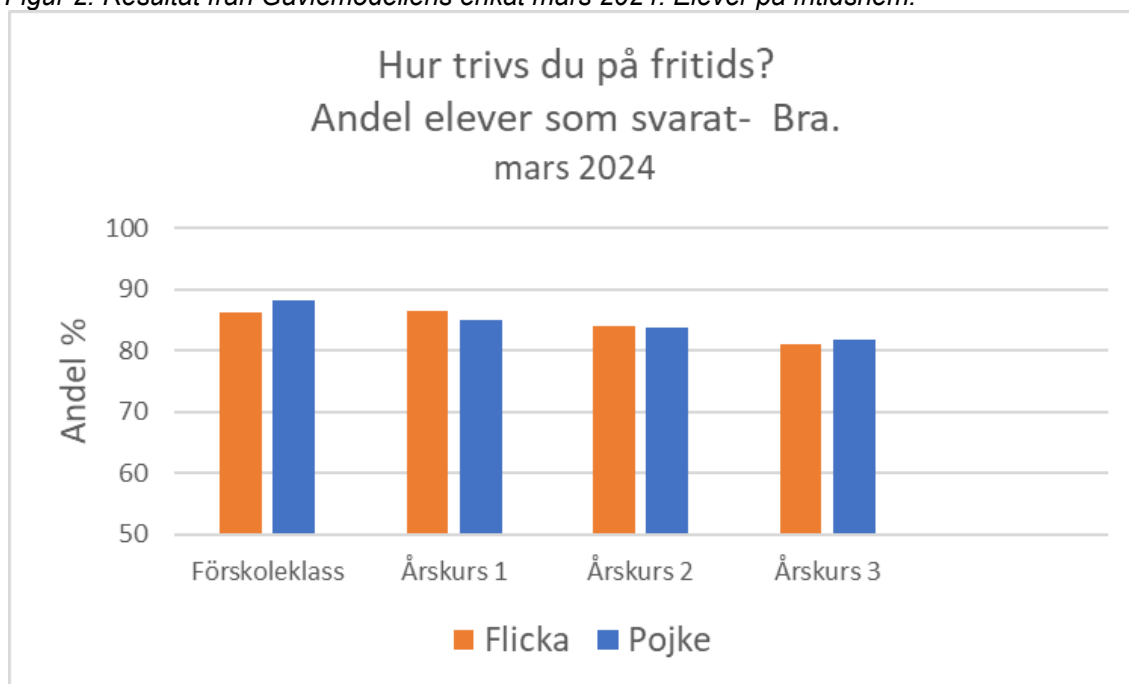

Fritidshemmet har inget separat resultat i Gävlemodellen, resultatet hanteras på klass- och skolnivå. Förskoleklass och fritidshem har representanter i trygghetsteamerna, där tas främjande, förebyggande och åtgärdande aktiviteter upp.

En stor andel av alla elever i förskoleklassen och årskurserna 1–3 är idag inskrivna i fritidshemmet. Nedanstående diagram visar den fråga som handlar om trivsel på fritidshemmet. Statistiken kommer från den senaste kartläggningen i Gävlemodellens enkät. Det senaste resultatet visar ett lägre värde i förskoleklass, årskurs 2 och årskurs 3. I årskurs 1 ligger resultatet på samma nivå som kartläggningen hösten 2023. Skillnaden mellan könen är liten.

Figur 2. Resultat från Gävlemodellens enkät mars 2024. Elever på fritidshem.

Gävlemodellen

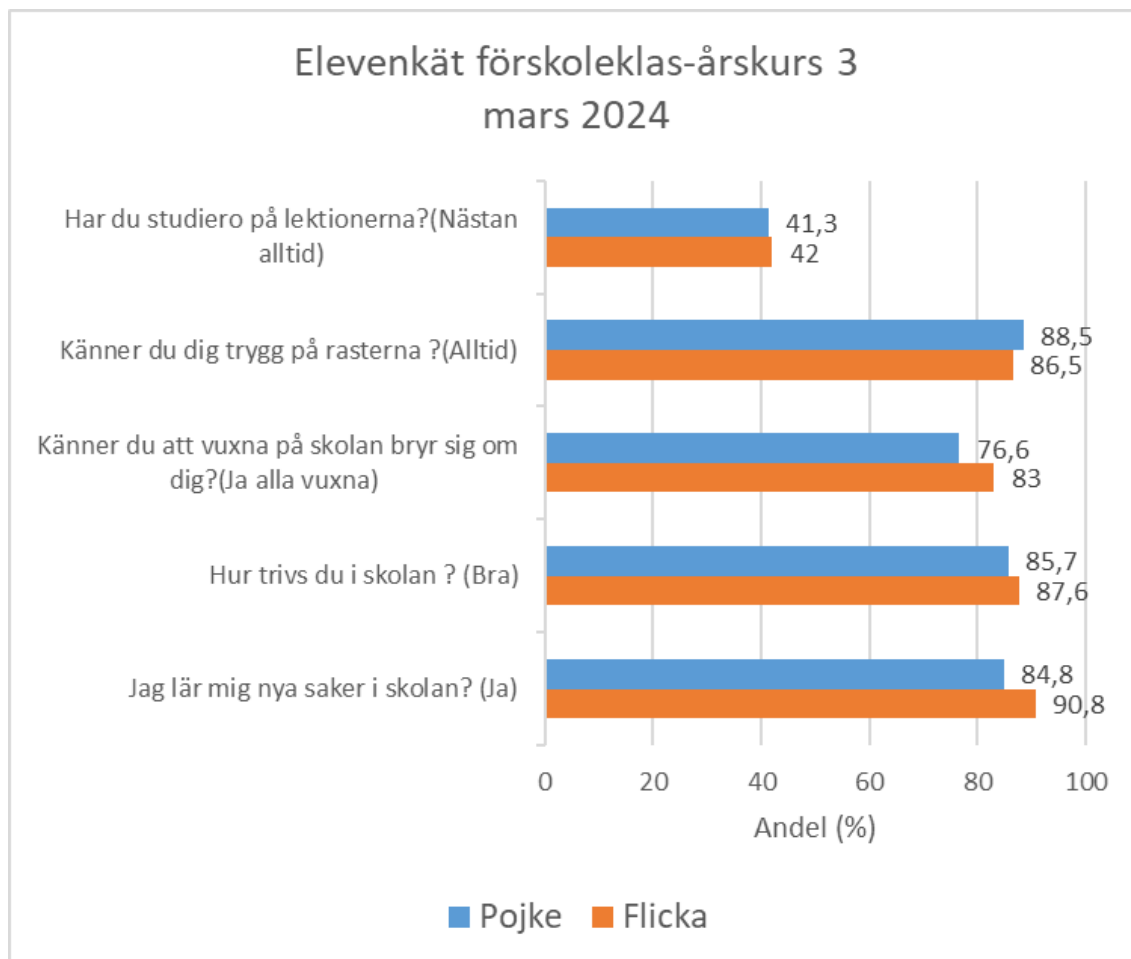
Grundskola

Gävlemodellen är en strategi med syfte att på systematisk basis kunna arbeta långsiktigt med trygghetsfrågor, studiero och kvalitetsarbete. Det är betydelsefullt att påpeka att det inte är en metod eller manual utan erbjuder några centrala komponenter och förhållningssätt som gång på gång har visat sig vara effektiva men som behöver anpassas till varje skolkontext. Skolorna i Gävle arbetar inom ramen för Gävlemodellen, men insatserna utgår från respektive skolas specifika förutsättningar och aktuella behov.

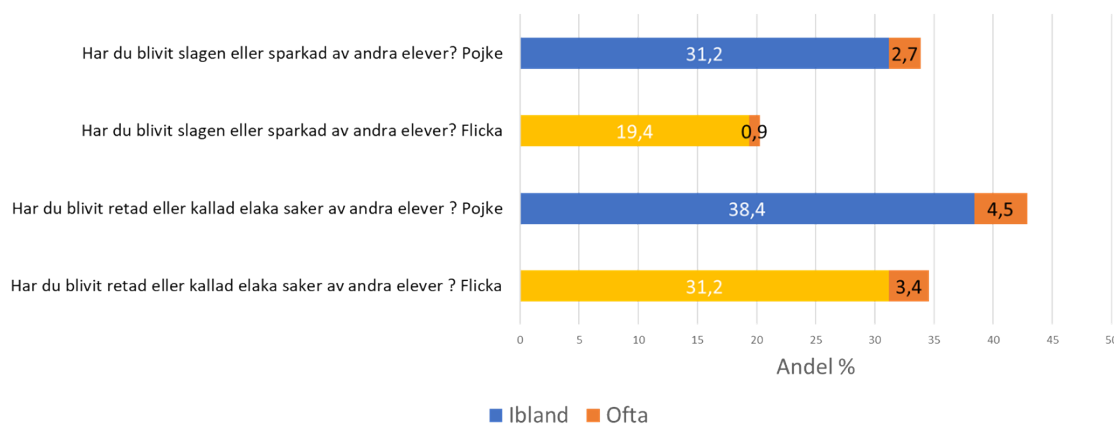
För de yngsta eleverna i förskoleklass till årskurs 3 genomförs en förenklad enkät som innehåller 15 frågor. Frågorna kompletteras med bildstöd. Samma enkät används även för elever i anpassad skola. Svarsfrekvensen för åldersgruppen är mycket hög. Den har legat på 90–95 procent under de senaste åren. I vårens kartläggning låg svarsfrekvensen på 94,7 procent. Det innebär att samtliga klasser (med något undantag) har en egen klassrapport att analysera för att sedan hitta utvecklingsområden.

När årets resultat sammanställs visar statistiken att det finns vissa skillnader i resultat mellan könen. I de nedanstående diagrammen finns sammanställningar av ett urval av frågorna från enkäten.

Figur 3–4. Resultat från Gävlemodellens enkät mars 2024 Elever i förskoleklass–
årskurs 3.

Andel utsatta elever Totalt förskoleklass - årskurs 3 Mars 2024

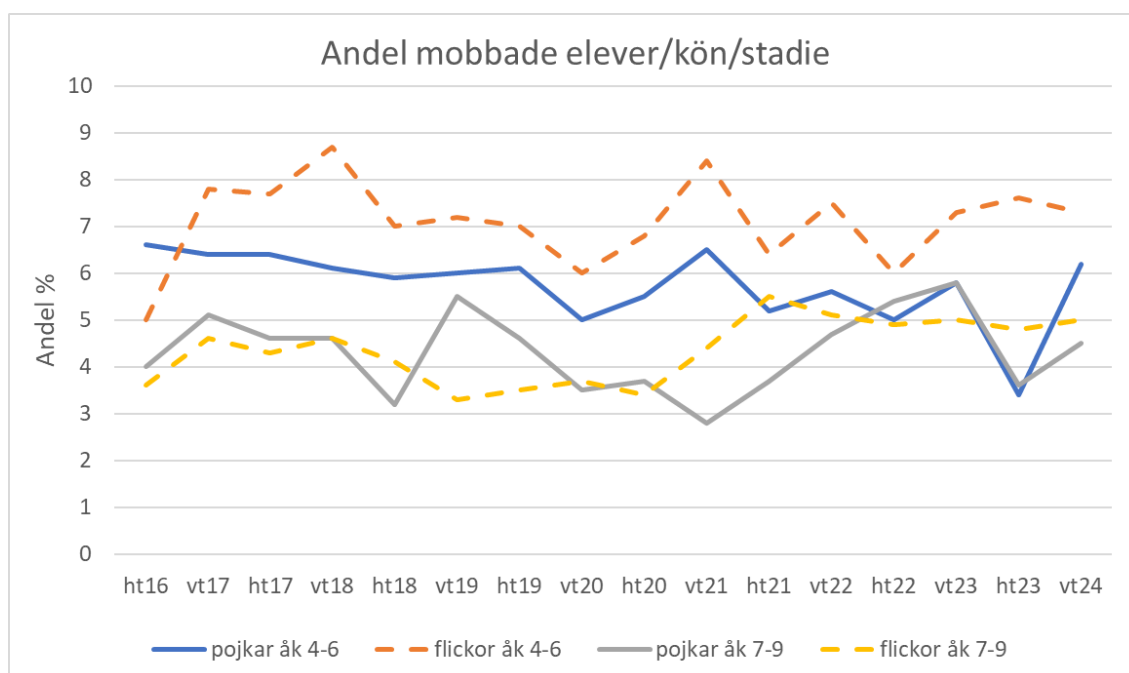
Sammanställningen visar att flickorna har ett bättre resultat jämfört med pojkar utom för frågan om tryggheten på rasterna där resultatet ligger lägre än för pojkarna.

Pojkar uppger i högre grad att de är utsatta av andra elever på olika sätt. En analys av vårens resultat med avseende på fysisk utsatthet visar att pojkarna är betydligt mer utsatta än flickor. Även när det gäller verbal utsatthet är utsattheten för pojkar högre än för flickor.

Samtliga skolor och klasser med elever i förskoleklass–årskurs 3 får även sitt resultat redovisat i två indexvärden. Det ena kallas skolklimatindex och det andra index kränkningar. Värdet kan presenteras som ett värde som är maximalt 10 alternativt maximalt 100. På övergripande nivå är resultatet i mars för skolklimatindex lägre än mätningen i höstas (86,8 jämfört med 87,6). Även för index kränkningar är resultatet något lägre jämfört med mätningen i höstas (82,0 jämfört med 82,7).

Skolverkets nationella undersökning (353) visade att 8,1 procent av eleverna på mellan- och högstadiet är mobbade. I Gävle är motsvarande siffra 6,2 procent i mars 2024. Värdet för mobbning är i vår 0,9 procentenheter högre än värdet i oktober samt på samma nivå som våren 2023. Vårens mätning visar att andelen mobbade pojkar ökat för både årskurs 4–6 och årskurs 7–9. Kartläggningarna för de senaste läsåren visar att värdet på mobbning är högre på våren jämfört med hösten under ett givet läsår. Det finns en viss variation mellan mätningarna men resultatet har ändå varit relativt stabilt under perioden 2016–2024. Det genomsnittliga värdet för mobbning för samtliga mätningar under perioden ligger på 5,5 procent.

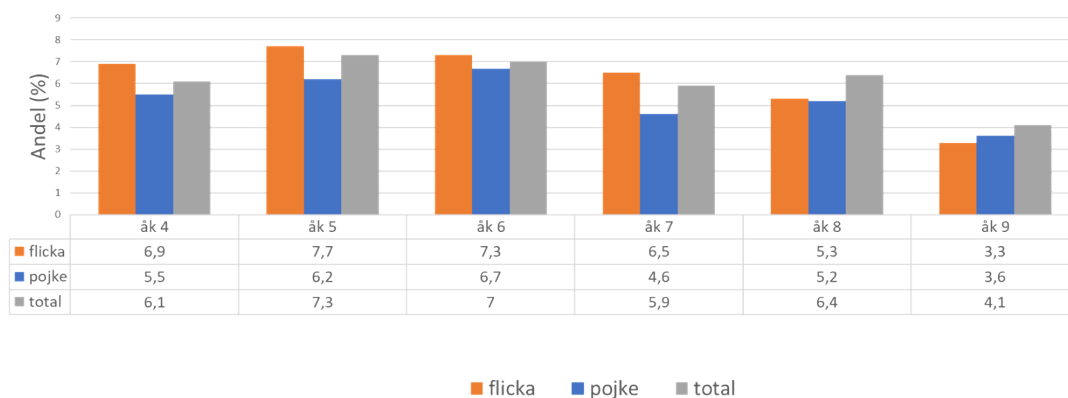
Figur 5. Andel mobbade elever under perioden 2016–2024.

Vårens kartläggning visar att andelen mobbade flickor är högst i årskurs 5. Andelen mobbade pojkar är högst i årskurs 6. I kartläggning har eleverna möjlighet att svara med annat alternativ än flicka-pojke. Skolverkets lägesbedömning för 2023 anger att unga transpersoner och icke-binära upplever en större otrygghet och skolan upplevs vara en otrygg plats där risken är stor att utsättas för hat, hot, mobbning och våld. Kartläggningen visar att i den gruppen är andelen mobbade betydligt högre än de som svarat flicka eller pojke. I nedanstående statistik ingår svaren från dessa elever i totalresultatet.

Figur 6. Andel mobbade elever mars 2024.

Andelen mobbade elever per årskurs/kön mars 2024

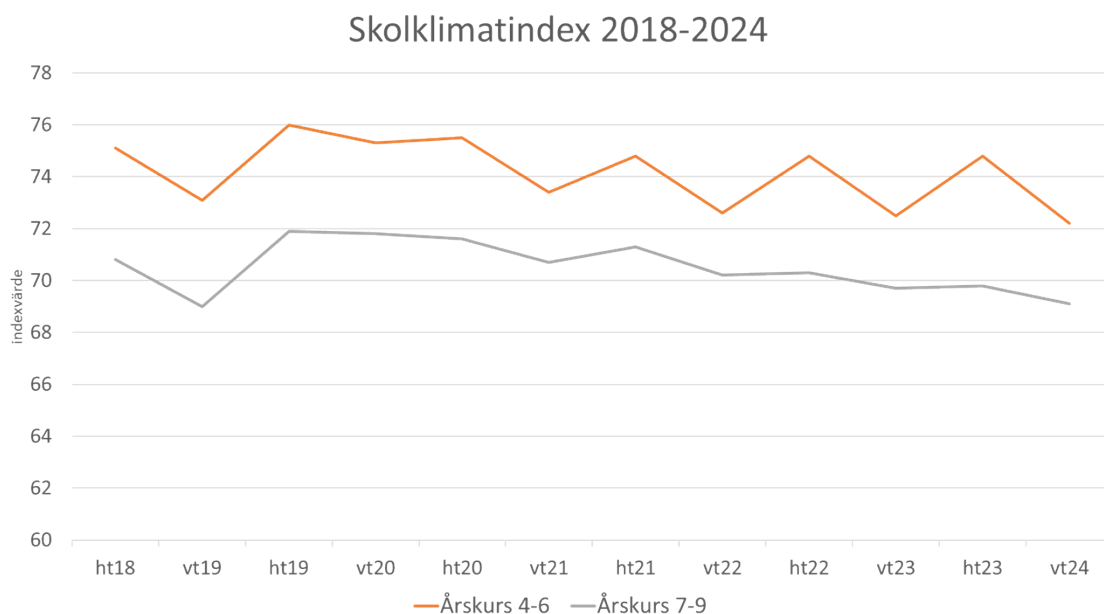
Skolklimatindex för grundskolans åk 4–9 är indikator för målområdet trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen. Indexvärdet baseras på 14 frågor i enkäten. Värdet presenteras som ett värde som är maximalt 100. Värdet på skolklimatindex sjunker med stigande ålder (årskurser). Resultat för pojkar bättre än för flickor i både åk 4–6 och åk 7–9 på samtliga frågor.

Störst skillnad mellan könen finns för åk 4–6 på frågan – Jag förstår oftast varför klasskamrater betar sig som de gör.

Störst skillnad mellan könen finns för åk 7–9 på frågan – Jag kan prata med lärare eller annan personal på skolan och känner att de verkligen förstår mig.

Vårens kartläggning visar att värdet på skolklimatindexvärdet har försämrats. Resultatet är bättre i årskurs 4–6 jämfört med 7–9. Trenden över tid är svagt nedåtgående för båda åldersgrupperna.

Figur 7. Utveckling av skolklimatindex 2018–2024.

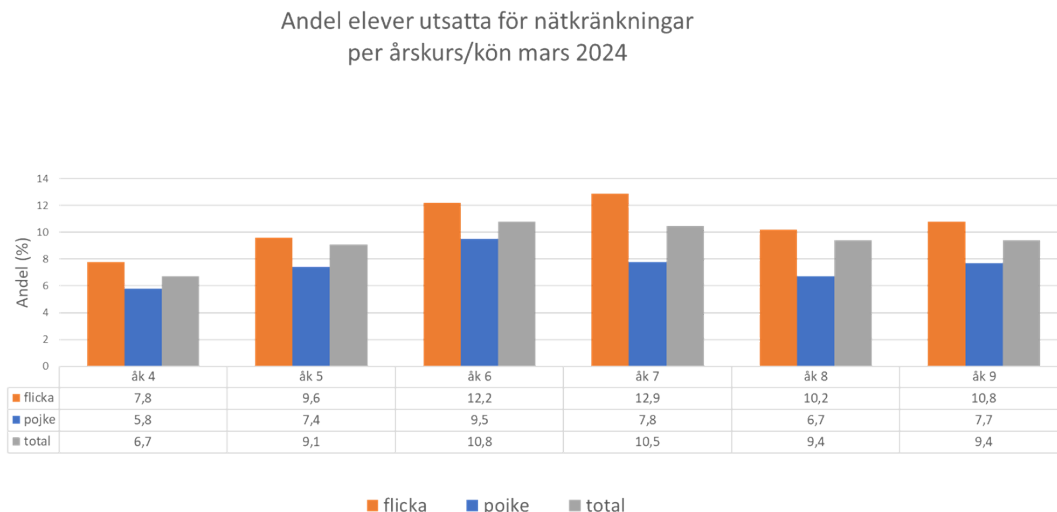

Nätkränkningar

Färskas uppgifter från Skolverket (augusti 2023) visar att flickor i större omfattning än pojkar blir utsatta för kränkningar av andra elever i skolan och på nätet. De blir även mer utsatta för sexuella trakasserier av andra elever. Flickor känner sig mindre trygga i skolan, känner sig oftare ensamma och är mer oroliga för att bli illa behandlade eller kränkta. För flickor i årskurs 3–6 har situationen på nätet påtagligt försämrats över tid. Nätkränkning är ett omfattande problem även bland äldre elever, men här tycks trenden gå åt rätt håll och färre blir utsatta.

Vårens kartläggning i Gävle visade att andelen elever som blivit utsatta på nätet ligger kvar på ungefär samma nivå som kartläggningen som gjordes i höstas. Flickor i årskurs 6 och årskurs 7 är de som är mest utsatta.

Figur 8. Andel elever utsatta för kränkningar på nätet Mars 2024.

Forskning

Viktiga grundstenar i Gävlemodellen är att arbetet ska utgå från aktuell forskning och den lagstiftning som gäller. Arbetet ska även utgå från en aktuell nulägesanalys. Samarbetet med Högskolan i Gävle har fördjupats. Styrgruppen för Gävlemodellen har regelbundna träffar med forskare från Högskolan. På träffarna tas frågor om verksamhetsutveckling och praktisk forskning upp. Arbetet ska leda till fördjupade kunskaper för att ta fram bättre åtgärder/insatser. Vetenskapsrådet har gjort det möjligt att fördjupa kunskaper om Gävlemodellens långsiktiga och systematiska arbete mot mobbning och annan kränkande behandling. Detta genom ett treårigt forskningsprojekt i samarbete med Gävle kommun, Högskolan i Gävle och Linköpings universitet.

Syftet med studien är att undersöka hur skolklimat, klassrumsklimat, klassklimat, lärar-elevrelationer samt förekomst av och utsatthet för kränkningar hänger samman med varandra och med elevers studieengagemang över tid. Fokuset i detta projekt ligger således på betydelsen som de sociala relationerna och det sociala klimatet på olika nivåer i skolan har för elevers studieengagemang.

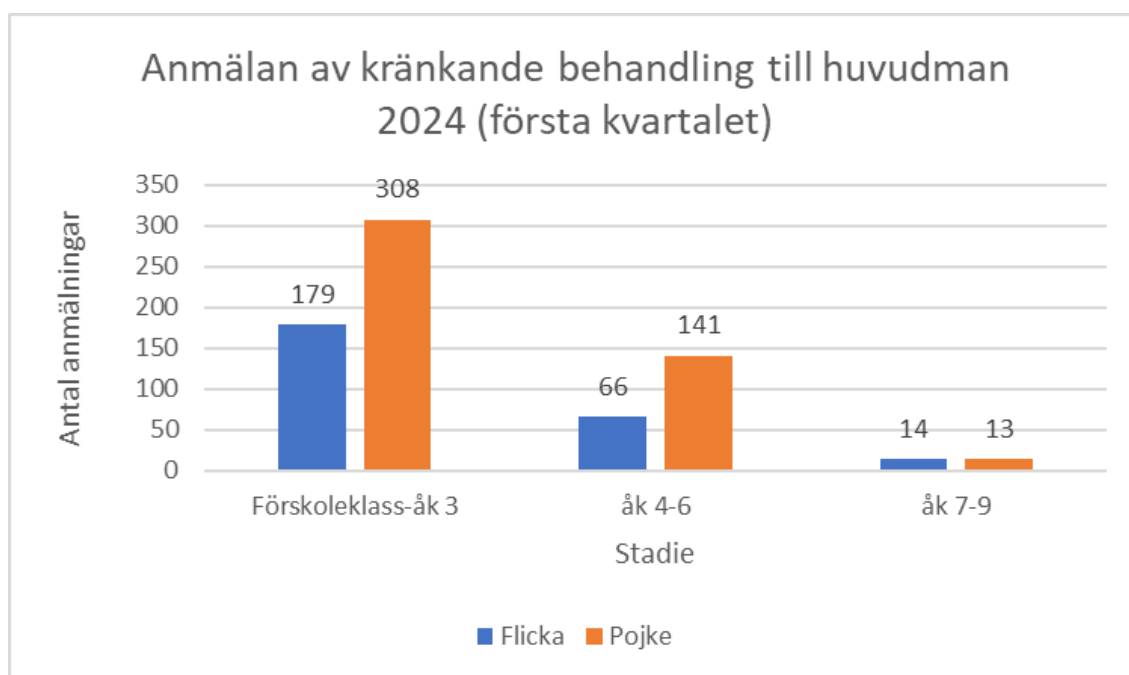
Utifrån Gävlemodellens arbete mot mobbning har Högskolan i Gävle undersökt varför grundskoleflickor upplever sig själva som offer för mobbning och att identifiera strategier för att komma till rätta med denna fråga. Denna studie syftar till att undersöka hur skolpersonal identifierar fenomenet nätmobbning bland elever i olika könsgrepp (flickor och pojkar) och vilka strategier de tillämpar för att minimera förekomsten av nätmobbning bland elever i grundskolan.

Anmälan om kränkande behandling

Förskollärare, lärare och annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska anmäla det till rektorn. Rektorn ska i sin tur anmäla händelsen vidare till huvudmannen.

Tidigare sammanställd statistik över anmälningar i grundskolan visar på att det sker betydligt fler anmälningar för pojkar. Det är även betydligt vanligare med anmälningar i de yngre åldrarna. Sammanställning för det första kvartalet 2024 visar att mönstret är den samma för de yngre eleverna det vill säga samma fördelning mellan flickor och pojkar som tidigare. För de äldre eleverna är skillnaden mellan könen är liten.

Figur 9. Antal anmälningar som rapporterats till huvudman under första kvartalet 2024.

Statistiken visar att antalen anmälningar minskar kraftigt med stigande ålder.

Skillnaden mellan äldre och yngre elever är i den senaste sammanställningen ännu större än tidigare gjorda sammanställningar. Det finns en betydande variation mellan skolor i antalet anmälningar, även sedan antalet anmälningar korrigerats mot elevantal som finns på skolan.

Analys av indikatorerna

Trygghetsindex föräldrar förskola:

Indexvärdet består av tre frågor. På två av frågorna finns ingen skillnad i resultat mellan vårdnadshavare till pojkar respektive flickor. På frågan om barnet trivs på förskolan är vårdnadshavare till flickor är mer positiva i sina svar än vårdnadshavare till pojkar. Målvärdet uppnås.

Trygghet och studiero förskoleklass:

Målvärdet uppnås.

Skolklimatindex grundskola:

Indexvärdet är högre för elever i åk 4–6 jämfört med elever i åk 7–9. Målvärdet uppnås inte.

Skolklimatindex anpassad grundskola:

Målvärdet uppnås nästan.

Skolklimatindex för gymnasieskola:

Indexvärde baserat på frågor från Gävlemodellens enkät, resultat redovisas i årsredovisningen.

Skolklimatindex för anpassad gymnasieskola:

Indexvärde baserat på frågor från Gävlemodellens enkät, resultat redovisas i årsredovisningen.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
Trygghetsindex föräldrar förskola	8,7		8,8		
Trygghet och studiero, föräldrar förskoleklass	7,8		7,9		
Skolklimatindex grundskola	70,6		73,5		
Skolklimatindex anpassad grundskola	89,4		90,5		
Skolklimatindex gymnasieskola	69		72	Ok	 Uppnås delvis
Skolklimatindex anpassad gymnasieskola	56		60	Ok	 Uppnås delvis

3.4 Barn och ungas livssituation skall förbättras i Utbildning Gävles skolor

Utbildning Gävle engagerar sig aktivt i normer och värden i alla sina verksamheter, stöttade av trygghetsteam. Under hösten 2024 påbörjas utvecklingen av en version av Gävlemodellen anpassad för förskolor, med målet att förebygga diskriminering, kränkande behandling och mobbning genom "Fokusgrupp Trygghet". Detta kommer att ligga till grund för en utbildningsinsats där alla medarbetare deltar. I förskolan använder sig samtliga förskolor av materialet "Stopp min kropp" som en del i arbetet mot en säkrare förskolemiljö.

3.5 Utbildning Gävle ska möta psykisk ohälsa, kriminalitet och missbruk med en bredd av tidiga förbyggande insatser

Nämndens/bolagets verksamheter

Utvecklings-EHT

Sedan 2020/21 har verksamheterna haft tillgång till Utvecklings-EHT (elevhälsoteam), som är en gemensam modell för ett mer samlat och kvalitativt elevhälsofrämjande och förebyggande arbete.

Centrala elevhälsan

Elevhälsan har en central organisation med medarbetare som arbetar både centralt och vid enskilda skolenheter. Centrala elevhälsan har en nära samverkan med skolledare och det lokala elevhälsoarbetet som sker på de enskilda skolenheterna. Centrala elevhälsans personal består av skolsköterskor, kuratorer, skolpsykologer och specialpedagoger och bidrar med riktade insatser i form av handledning, konsultation samt fortbildning utifrån inkomna ansökningar. Samtliga insatser är riktade emot skolpersonal.

Centrala elevhälsans personal deltar även i olika samverkansgrupper med exempelvis barn- och ungdomspsykiatri (BUP), habiliteringen (HAB) och logopedmottagningen likaväl som att de samordnar nätverk gällande läs- och skrivproblematik, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), syn- och hörselnedsättningar.

Samverkan med externa aktörer

Centrala elevhälsan har samverkan med verksamheter inom Region Gävleborg och inom Socialnämndens ansvarsområde. Samverkan sker löpande mellan chefer och medarbetare på strategisk nivå och kring enskilda elever. Den medicinska delen samverkar med andra vårdgivare vid behov. Ett gemensamt dokument avseende arbets- och ansvarsfördelning för barn och ungdomars psykiska hälsa inom/mellan kommuner och Region Gävleborg är centralt för samverkan. Samverkan mellan Utbildning Gävle och Valfärd Gävle arbetades fram under 2022, bland annat med fokus på att främja skolkärvärd. Utbildning Gävle deltar även i arbetet kring God och nära vård inom Region Gävleborg, under hösten har bland annat ett antal workshops genomförts.

Elevhälsan har en omfattande samverkan och är drivande i det brottsförebyggande arbetet inom BIG. I ett antal samverkansforum inom Gävle kommun såsom våldspreventivt arbete, förebyggande av våld i nära relationer och tryggare Gävle är elevhälsan en del. En av enhetscheferna vid elevhälsan är även delaktig i Sektor Styrning och stöds arbete med uppdragen ifrån kommunstyrelsen avseende ett aktivt våldspreventivt arbete och hur kommunens långsiktiga drog- och brottsförebyggande arbete kan organiseras. Utbildning Gävle och elevhälsan har under våren 2023 deltagit aktivt i arbetet med ökad samverkan och trygghetsåtgärder i Gävle. För Utbildning Gävle är det störst fokus på långsiktiga förebyggande arbetet, samverkan med andra aktörer är i det arbetet en avgörande del.

Första hjälpen till psykisk hälsa

Utbildning Gävle har utbildat åtta medarbetare till instruktörer i Första hjälpen till psykisk hälsa (MHFA, "mental health first aid"), insatsen fortgår under kommande läsår. Det är en satsning tillsammans med Region Gävleborg för att möta upp behovet av ökad kunskap kring psykisk ohälsa och hur man kan bemöta och hjälpa elever genom att känna igen tecken på psykisk ohälsa.

Samverkansprojektet "När ångest blir ett problem i skolan"

Elevhälsans och Region Gävleborg har under läsåret 2023/24 genomfört samverkansprojektet "När ångest blir ett problem i skolan". Uppdraget har genomförts i form av föreläsningstillfällen för skolpersonal om ämnet psykisk ohälsa. Syftet var bland annat att öka kunskapen om ångest för att lättare kunna bemöta/hindra uppkomst av psykisk ohälsa. Under läsåret genomfördes femton föreläsningstillfällen

inför totalt cirka 600 skolpersonal. Ytterligare en skola har önskat få föreläsningen utanför projekttiden, under hösten läsåret 2024/25.

Drogfri skola

Drogfri skola är en aktör som arbetat aktivt med elevsamtal och genomfört drogtestar av ungdomar under flera års tid. Läsåret 23/24 har sammanställts utifrån hur många samtal med oro som initierats från skolor och socialtjänsten. Det genomfördes 94 samtal i de kommunala grundskolorna respektive 80 i gymnasieskolorna. Ytterligare orossamtal kom från fristående skolor som hade 55 samtal samt socialtjänsten som hade 37.

Utifrån orossamtalen har Drogfri skola genomfört samtal och drogtestar. Det var 64 procent av eleverna som antingen hade ett positivt test alternativt erkände droganvändande. Sammantaget har drogfri skola varit aktör i 266 ärenden, vilket är något färre jämfört med föregående läsår.

Personalen som arbetar inom drogfri skola har noterat ett nytt mönster jämfört med tidigare år och det är att orosamtalen angående elever som går på högstadieskolorna nu är lika många som för gymnasieskolorna. Det har varit svårtolkat utifrån att det är dubbelt så många som testat narkotika i årskurs två på gymnasiet jämfört med tiden på högstadiet. Den preliminära tolkningen är dock inte att debuten för att nyttja narkotika har sjunkit, utan snarare att högstadieskolorna arbetat mer aktivt med att identifiera elevers förändrade mönster och eventuellt droganvändande.

I princip samtliga av kommunens högstadieskolor och gymnasieskolor samverkar med Drogfri skola, socialtjänstens fältpersonal samt polisen. Ett samarbete har även skett med anpassad skola. Flertalet insatser är gjorda under läsåret och det har varit föreläsningar, workshops men även deltagande på föräldramöten. Kommunpolis och säkerhetsavdelningen har träffat för våra skolledare i tre olika stadsdelar i syfte att skapa trygghet och gott samarbetsklimat.

Dans för hälsa

Dans för hälsa är en forskningsbaserad metod med syfte att komplettera elevhälsans arbete med att stärka psykiskt välbefinnande hos unga. Inom gymnasieskolan har dans för hälsa erbjudits under de senaste läsåren, i samarbete med region Gävleborg. Under läsåret 23/24 har två grupper haft veckovisa träffar. Självskattningsenkät genomförd vid läsårets start samt slut visar en positiv utveckling av frågor kopplade till psykiskt välmående, motivation och närvaro. Projektet fortsätter kommande läsår.

Analys av indikatorerna

Elevhälsa årskurs 8 (index)

Det är exakt samma resultat på indexet som förra gången enkäten genomfördes, 2022. Jämfört med nationellt resultat utifrån de kommuner som gjort enkäten samtidigt som Gävle så är det nationella indexvärdet 5,9. Indexvärdet består av två frågor och här finns några skillnader jämfört med tidigare år som enkäten genomfördes, 2022. För frågan "Hur lätt eller svårt är det att få hjälp av elevhälsan, till exempel skolsköterskan?" har resultatet blivit något sämre, från medelvärde 6,6 till 6,2 medan den andra frågan har något högre värde. Det är frågan "Känner du att det finns någon vuxen i skolan som bryr sig om hur du mår?" och värdet är nu 6,7 jämfört med förra skolenkätens resultat på 6,3. Det är genomgående högre resultat för pojkarna jämfört med flickorna förutom ett enda mått och det är en högstadieskola där flickorna anser att det är lättare än pojkarna att få hjälp av elevhälsan. Det innebär att pojkarna upplever att de har lättare att få hjälp av elevhälsan samt att de i högre utsträckning också har någon vuxen som bryr sig om hur de mår.

Svarsfrekvensen för årets enkäter var 77 procent av eleverna i Gävle.

Elevhälsa årskurs 2 gymnasieskola

Index tas fram med hjälp av två frågor i Skolinspektionens skolenkät, genomförd vårterminen 2024. Frågorna lyder: "Hur lätt eller svårt är det att få hjälp av elevhälsan, till exempel skolsköterskan?" samt "Känner du att det finns någon vuxen i skolan som bryr sig om hur du mår?" Indexvärdet för pojkar är 7,4 och för flickor 6,8, vilket är något under målvärdet 6,9.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
Elevhälsa årskurs 8 (index)	6,4		6,5		
Elevhälsa årskurs 2 gymnasieskolan	7,1		6,9		

3.6 Fler beröringspunkter mellan generationer inom ramarna för Utbildning Gävles verksamheter

Nämndens/bolagets verksamheter

Hemlingborg, som är ett Sverigeunikt hus där verksamheter från förskola, vård- och omsorgsboende samverkar och möter varandra i gemensam användning av lokaler och resurser, startade upp 2023. Här möter barn och elever från förskola och skola dagligen äldre som bor på Hemlingborgs vård- och omsorgsboende. På Hemlingborgs förskola finns plats för 120 barn i åldrarna 1–5 år och Hemlingborgs skola rymmer 570 elever åkurs F–5.

Flera andra av nämndens grundskolor möjliggör för pensionärer att äta lunch på skolrestaurangerna.

3.7 Gävle kommuns skolor ska verka för att personer med funktionsnedsättning ska ha större inflytande över frågor som berör dem

Nämndens/bolagets verksamheter

Alla verksamheter strävar efter att ge barn och ungdomar, oberoende av deras förutsättningar, möjligheten att påverka sin egen inläring. Eleverna är berättigade till extra anpassningar och särskilt stöd. Specialpedagogisk undervisning erbjuds till pedagogerna för kontinuerlig vidareutbildning i undervisningsstrategier med ett specialpedagogiskt perspektiv. Vi arbetar förebyggande med utgångspunkt i diskrimineringsgrunderna i alla förskolor och skolor inom Utbildning Gävle.

Från Skola till arbete

Ett samarbete mellan Utbildning Gävle och Arbetsmarknad och stöd, "Från Skola till arbete – sammanhållet stöd för unga med funktionsnedsättning" startade i januari 2021 och planeras pågå till sista december 2025. Syftet med projektet är att upprätta och erbjuda målgruppen unga med funktionsnedsättning ett sammanhållet och riktat stöd för att etablera sig på arbetsmarknaden. Stödet upprättas genom etablering av multikompetenta team bestående av resurspersoner från skola och arbetsmarknad samt arbetsförmedlingen.

Funktionsprogram för Utbildning Gävle

Utformningen av nybyggnation och renovering av Gävle kommuns förskole- och grundskolelokaler styrs av Övergripande funktionsprogram för Utbildning Gävle. Där fastställs att den fysiska lärmiljön ska vara likvärdig och bidra till att alla barn/elever ska känna sig trygga och välkomna, oavsett funktionsvariation, social eller kulturell bakgrund. Den fysiska lärmiljön ska vara anpassad för barn med funktionsvariationer. Lokalerna ska säkras för barn med neuropsykologiska funktionsnedsättningar.

3.8 Utbildning Gävle ska vara en attraktiv arbetsgivare

Nämndens/bolagets verksamheter

En ny kompetensförsörjningstrategi implementeras i nämndens verksamheter under 2024. Utbildning Gävle samverkar med närliggande lärosäten, framför allt Högskolan i Gävle, för att hitta nya former för rekrytering av lärare. Gävle kommun befinner sig på ett motsvarande rikssnitt när det gäller lärarbehörighet i grundskolan, medan vi i de övriga skolformerna ligger över rikssnittet.

Analys av indikatorerna

Antal barn per heltidstjänster med förskolelegitimation, kommunal regi.

Indikatorn beräknas på statistik som redovisas årligen från SCB. Indikatorn beräknas på statistik som redovisas årligen Skolverket med ett års fördröjning och siffrorna för 2024 kommer att publiceras vecka 16 2025. När det handlar om förskollärartäthet, dvs antal barn per lärare som har förskollärarlegitimation så har Gävle färre barn/lärare i Gävle jämfört med riket. I Gävle är det 9,8 barn per utbildad förskollärare medan rikssnittet är 11,5 barn. Antal barn per utbildad lärare i Gävles har de senaste åren legat mycket konstant mellan 9,8 och 10,5 medan rikssnittet har legat ganska stabilt på 11,5 till 12. Om man dessutom jämför med jämförbara kommuner till Gävle så ligger dessa systematiskt betydligt högre nivåer än Gävle kommun och de har ca 12,5 barn per utbildad lärare de senaste 7 åren.

Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1–9, kommunala skolor, andel (i procent).

Indikatorn beräknas på statistik som redovisas årligen Skolverket med ett års fördröjning och siffrorna för 2024 kommer att publiceras vecka 14 2025. Lärare med

lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne är lägre i Gävle jämfört med riket, som har 72,4. Lärare med legitimation och behörighet i minst ett ämne har i Gävle de senaste åren pendlat mellan knappt 69,8 och 70,7 och värdet för 2023 är högre jämfört med de tre tidigare åren.

Sjukfrånvaro total bland anställda förskola, andel (i procent).

Indikatorn beräknas på statistik som redovisas årligen från SCB. Utfall och analys presenteras i samband med årsredovisningen.

Sjukfrånvaro total bland anställda grundskola, andel (i procent).

Indikatorn beräknas på statistik som redovisas årligen från SCB. Utfall och analys presenteras i samband med årsredovisningen.

Sjukfrånvaro total bland anställda gymnasieskola, andel (i procent).

Indikatorn beräknas på statistik som redovisas årligen från SCB. Utfall och analys presenteras i samband med årsredovisningen.

Lärare årsarbetare med lärarlegitimation med behörighet i minst ett ämne, gymnasiet, kommunala skolor, andel (i procent).

Indikatorn beräknas på statistik som redovisas årligen från SCB. Utfall och analys presenteras i samband med årsredovisningen.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
Antal barn per heltidstjänster med förskollärarlegitimation, kommunal regi	9,8		10,5		
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1–9, kommunala skolor, andel (%)	70,7 %		72 %		
Sjukfrånvaro, total bland anställda förskola, andel (%)	9,4 %		8,5 %	Ok	 Uppnås delvis
Sjukfrånvaro, total bland anställda grundskola, andel (%)	4,8 %		4,5 %	Ok	 Uppnås delvis
Sjukfrånvaro, total bland anställda gymnasieskola, andel (%)	4,3 %		4 %	Ok	 Uppnås delvis
Lärare (årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne gymnasiet, kommunala skolor, andel (%)	87,8 %		89 %	Ok	 Uppnås delvis

3.9 Utbildning Gävle ska verka för att bättre förutsättningar för fler företag att etableras och växa i Gävle

Nämndens/bolagens verksamhet

Ung företagsamhet

Läsåret 2023/2024 erbjöds samtliga elever inom gymnasieskolan möjlighet att läsa kursen entreprenörskap, antingen som fördjupningskurs eller inom det individuella valet. Såväl grundskolan som gymnasieskolan använder sig av undervisningsmaterial från Ung företagsamhet. Inom ramen för Ung företagsamhet drivs 94 företag vårterminen 24 på Utbildning Gävles gymnasieskolor. I de 94 företagen ingår totalt 297 elever från åk 3.

Trossen

Trossen startade läsåret 2011/2012 och är ett samarbetsprojekt mellan skolan och näringslivet. Ett företag knyts till en skolklass för ett samarbete i klass 7–9. Upplägget består av ett lektionsbesök under höstterminen med presentation av företaget samt ett företagsbesök under vårterminen. Efter att ha tillfälligt ha pausats under 2023 kommer projektet återigen att starta upp från hösten 2024.

Elevers handlings- och valkompetens

Ett utvecklingsarbete pågår tillsammans med Mellansvenska handelskammaren och Utbildning Gävle för att undersöka fler metoder för att öka elevers handlings- och valkompetens. Bland annat ska Arbetsmarknadskunskap (AMK) testas på några skolenheter.

3.10 Service, kommunikation och återkoppling till företagen ska förbättras i Utbildning Gävles verksamheter

Nämndens/bolagets verksamheter

Samverkan med arbetslivet sker tillsammans med branschorgan men även på yrkesprogram genom programråd och arbetsplatsförlagt lärande (APL). Alla yrkesprogram har APL vilket innebär många kontaktytor för gymnasieskolorna. Dessa kontakter har stor betydelse för företagsklimatet och bidrar till förutsättningar för kompetensförsörjningen i kommunen.

Utbildning Gävle ska vara en attraktiv avtalspart som främjar sund konkurrens

Alla som har rätt att göra inköp i Utbildning Gävle får en utbildning i hur ett inköp ska göras i kommunen. Bland annat är det viktigt att följa upphandlade avtal.

3.11 En förskola och skola som ger förutsättningar för fortsatt utbildning och arbetsliv

Nämndens/bolagets verksamheter

En ny huvudmannaplan för studie- och yrkesvägledningen i alla skolformer togs fram under 2023 och implementerades under vårterminen 2024. Ökat fokus har lagts på den generella vägledningen, alltså vägledning som genomsyrar hela verksamheten och involverar fler professioner än enbart studie- och yrkesvägledare. Samtliga skolor utarbetar nu lokala handlingsplaner för studie- och yrkesvägledningen som kommer att följas upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Branschprao

Ett utvecklingsarbete pågår med att undersöka möjligheterna att ersätta den traditionella PRAO med branschprao. På sikt är målet att alla elever ska få tillgång att söka till 17 olika branschprao. De 17 branscherna är kopplade till samtliga gymnasieprogram. Praon kommer fortsatt att fördelas med en vecka på höstterminen och en vecka på vårterminen i årskurs 8.

Syftet med branchprao kopplade till gymnasieprogram är att ge elever en tydligare bild av hur gymnasieprogrammen förbereder för kommande arbetsliv. Målet är, i linje med den kommande dimensioneringen av gymnasieskolan, att elever ska välja gymnasieprogram utifrån en medvetenhet om arbetsmarknadens behov av kompetensförsörjning.

Uppföljning av tidigare genomförda branschprao tyder på att antalet sökande till berörda gymnasieprogram ökar och att antalet felval tenderar att minska. Att samla fler prao-elever under samma vecka skapar också större möjligheter för berörda företag att erbjuda en meningsfull praoperiod.

Det kommer att vara en utmaning att skapa branschprao för samtliga grundskoleelever. I dagsläget är det få kommunala verksamheter som tar emot prao-elever. Det försvårar möjligheten att erbjuda prao-veckor kopplade till samtliga gymnasieprogram

College i samverkan med arbetslivet

Under läsåret 23/24 omcertifierades vård- och omsorgsprogrammet inom Vårdcollege. Teknikprogrammet och Industriprogrammet är sedan tidigare certifierade inom Teknikcollege. Alla certifieringar är ett led i att öka anställningsbarheten hos Utbildning Gävles gymnasieelever.

Arbetsmarknadens behov ska än mer styra vägledning till och innehåll i utbildningar

Efter utredningen "Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning" (SOU 2020:33), fattade Sveriges riksdag i juni 2022 beslut om att förändra villkoren för att kunna bedriva gymnasial utbildning. Syftet är att utbildningsplatser i ökad utsträckning ska dimensioneras efter arbetsmarknadens behov. Dessutom ska minst tre huvudmän samverka för att få bedriva utbildning.

Regeringen gav under 2022 uppdraget till Statens skolverk att ta fram planeringsunderlag för landets regioner och arbetsmarknadsområden.

I maj 2023 tecknades ett historiskt samverkansavtal mellan gästrikekommunerna inklusive Älvkarleby i syfte att uppnå de intentioner som följer av beslutet ovan.

Även i kommunplanen för 2024 har det tagits fasta på det behov som föreligger att bättre matcha arbetsmarknadens behov i förhållande till regionens nuvarande utbildningsutbud. Det är välkänt att det finns en viss skillnad mellan dagens utbildningar och de nuvarande och framtida behoven på arbetsmarknaden, vilket skapar utmaningar för kompetensförsörjningen.

En planerad dimensionering handlar om att antalet utbildningsplatser på vissa gymnasieprogram måste öka i omfattning och några fall bör antalet platser minska.

För vår region och Gävle kommun är det fem program som ska öka i volym:

- el- och energiprogrammet
- fordons- och transportprogrammet
- industritekniska programmet
- VVS- och fastighetsprogrammet
- vård- och omsorgsprogrammet.

Utbildningskedjan ska leda till att fler kommer i arbete

Samverkan med arbetslivet sker i samverkan med branschorgan men även på yrkesprogram genom programråd och arbetsplatsförlagt lärande (APL). Alla yrkesprogram har APL vilket innebär många kontaktytor för gymnasieskolorna. Dessa kontakter har stor betydelse för företagsklimatet och skapar förutsättningar för kompetensförsörjningen i kommunen.

Analys av indikatorerna

Andelen platser på yrkesprogram av det totala antalet utbildningsplatser.

På utbildning Gävles gymnasieskolor erbjuds läsåret 2024/25 i årskurs 1 364 utbildningsplatser på yrkesprogram, vilket är 35,3 procent av det totala antalet utbildningsplatser. Läsåret 2023/24 var 36,7 procent av eleverna på utbildning Gävles gymnasieskolor inskrivna på ett yrkesprogram. Vid en sammanräkning av samtliga kommunala och fristående gymnasieskolor i Gävle och Sandviken ökar andelen elever inskrivna på yrkesprogram till 49 procent. I Skolverkets planeringsunderlag för gymnasial utbildning 2023 görs bedömningen att fördelningen av utbildningsplatser i Gävleborgs län för att möta arbetsmarknadens behov bör vara 49 procent högskoleförberedande program och 51 procent yrkesprogram.

Gymnasieelever som övergått från IM till nationellt program, kommunala skolor.

Enligt nationella siffror för 2023 var andelen elever som övergått från IM till nationellt program 33 procent för utbildning Gävles gymnasieskolor. Utfallet för tertiäl 2 är beräknat på antalet behöriga till nationellt program under läsåret dividerat med antalen nya elever i åk 1 på introduktionsprogram. Nationella siffror för 2024 redovisas i delår 1 2025.

Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, kommunala skolor, andel (i procent).

Andelen 79,3 procent gäller etableringsgrad 2022 för elever med Gävle som hemkommun, som slutade gymnasieskolan med examen eller studiebevis vårterminen 2020. Det är en minskning med 1,9 procentenheter från 2021. Denna indikator följs upp i samband med årsredovisningen.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
Andelen platser på yrkesprogram av det totala antalet utbildningsplatser	35,3				
Gymnasieelever som övergått från IM till nationellt program, kommunala skolor	20 %		35 %	Ok	 Uppnås ej
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, kommunala skolor, andel (%)	79,3 %		82 %	Ok	 Uppnås delvis

3.12 En attraktiv och likvärdig förskola och skola

Nämndens/bolagets verksamheter

Resultaten på nationell nivå visar på en långsam nedgång, medan Gävles resultat har förbättrats något över tid. Skillnaderna mellan Gävle kommuns skolor har också minskat över tid. Det är uppenbart att de bakomliggande faktorerna har förbättrats i Gävle.

Den mest betydande faktorn för högre betyg är föräldrarnas utbildningsnivå. Gävles kommunala skolor hade tidigare något sämre resultat jämfört med andra kommuner i landet. Under 2023 ökade dock andelen föräldrar med högre utbildning något för de kommunala skolorna i Gävle jämfört med motsvarande grupp i hela landet. Generellt har föräldrarnas utbildningsnivå ökat varje läsår i hela Sverige.

Tidigare år har de kommunala skolorna i Gävle haft lägre resultat i alla betygsjämförelser jämfört med riksgenomsnittet. Skillnaden har varit minst för gymnasiebehörigheten, där låg Gävle på 83,1 procent 2023 jämfört med 83,7 procent för riket. Denna statistik redovisades innan sommarskolan.

För elever med utländsk bakgrund, födda utomlands, hade de kommunala skolorna i Gävle ett högre jämförelsevärde. En grupp som hade lägre resultat jämfört med riket var elever med vårdnadshavare som har eftergymnasial utbildning, speciellt när det gäller andelen behöriga elever till yrkesprogram.

Det betygsresultat som visade den största negativa avvikelser, som tidigare år, var andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. För de kommunala skolorna i Gävle var denna avvikelse störst bland elever med utländsk bakgrund födda i Sverige.

Resultaten för flickor var också låga jämfört med motsvarande grupp på nationell nivå.

Analys av indikatorerna

Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, avvikelse från modellberäknat värde, kommunala skolor.

Indikatorn utgår från statistik som presenteras av SCB under hösten. Utfall och analys av indikatorn presenteras i årsredovisningen.

Gymnasieelever med examen inom 3 år, avvikelse från modellberäknat värde.

Indikatorn utgår från statistik som presenteras av SCB under hösten. Utfall och analys av indikatorn presenteras i årsredovisningen

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, avvikelse från modellberäknat värde kommunala skolor	-4,5 %	0 %	Ok	 Uppnås ej
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, avvikelse från modellberäknat värde	5 %	5 %	Ok	 Uppnås

3.13 Lärande för hållbar utveckling i förskolor och skolor

Nämndens/bolagets verksamheter

Målet med lärande för hållbar utveckling är att ge barn och elever handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling. Handlingskompetens definieras som *en förmåga, baserad på kritiskt tänkande, att tillsammans med andra människor ta ansvar och agera för en bättre värld* (Schnack, 1994).

Genom lärande för hållbar utveckling bidrar Gävles skolor till att barn och elever utvecklar färdigheter som täcker målnedbrytningarna *hållbar och robust tillgång till vatten och energi, samhällsplanering för ett robust samhälle som klarar ett förändrat klimat, luftkvaliteten ska förbättras och klimatutsläppen minska i takt med Gävle kommuns ansvar enligt Parisavtalet, biologisk mångfald i såväl vatten som på land ska stärkas och samhället ska utgå från cirkulär resurshantering.*

Forskning och erfarenhet visar att barn och elever i praktiken fungerar som förändringsambassadörer för en hållbar utveckling, deras påverkan är mycket stor. Stort fokus läggs på undervisning för minskade klimatutsläpp i enlighet med

läroplanerna. Stöd för detta finns bland annat genom processtödsverktygen Grön Flagg och Skola för hållbar utveckling, utbildningar, nyhetsbrev samt informations- och erfarenhetsutbyte mellan skolor och förskolor emellan, vilket koordineras av miljöstrateg och hållbarhetsombud inom Utbildning Gävle.

Utbildning Gävle genomför sedan 2018 en enkätundersökning som syftar till att fånga elevernas hållbara beteenden genom ett antal frågor. Enkäten har dock omarbetats gällande bland annat formulering av frågor samt tillägg av nya frågor, detta innebär att utfall 2023 inte är jämförbart med tidigare år. Enkäten riktar sig till elever i grundskolans årskurs 5 och 9 samt gymnasieskolans årskurs 2. Senast enkäten skickades ut var under 2023 och nu inväntas nya beslut om den ska skickas ut under 2025 eller inte.

Grön Flagg

Inom utbildning Gävle finns ett etablerat arbete inom Håll Sverige Rents Grön Flagg (GF), som även är en certifiering, samt med arbete enligt Skolverkets utmärkelse Skola för hållbar utveckling (SFHU). Båda dessa syftar till att stödja och vara en inspirationskälla i det pedagogiska arbetet med hållbar utveckling och internt miljöarbete. Vidare syftar de till att underlätta processen att göra lärande för hållbar utveckling (LHU) till en självklar del av det dagliga arbetet på förskolan/skolan.

Gävle kommun har tidigare år erhållit utmärkelsen Håll Sverige rent och det är framför allt förskolorna och skolorna hållbarhetsarbete som bidragit till de framskjutna placeringarna. Gävle har placerat sig i topp under flera år i rad. Förutom det har barnen och elevernas insatser också starkt bidragit till att Gävle kommun erhöll en 10 plats som miljöbästa kommun 2023. I maj 2024 blev det ytterligare ett nytt skärpplockningsrekord i Gävles skolor igen med över 15 000 deltagare varav eleverna utgjorde den största andelen.

Sammantaget har 87 procent av förskolorna samt skolorna hissat flaggan, varav samtliga kommunala förskolorna har gjort det.

Exempel på fördjupning i gymnasieskolan är att klasser deltar i Region Gävleborgs "Sustainability Hackaton" på tema "Ett cirkulärt Gävleborg", där elever från Borgarskolan gick till final i senaste omgången våren 2024.

Det pågår även exempelvis arbete rörande ett pilotprojekt kring fleråriga ätbara växter där växter planteras på förskole- och skolgårdarna. Över 90 procent av de kommunala förskolorna och skolorna har någon form av skolträdgård, alltifrån pallkragar till växthus, större odlingar och kompostering.

Hållbar och klimatsmart mat

Gävle kommuns miljöstrategiska program är ett strategiskt dokument med skarpa miljö- och klimatmål. Inom ramen för programmet målsätts bland annat hållbar- och klimatsmart mat där alla nämnder är ålagda att bidra. Utbildningsnämndens verksamheter står för en betydande del av kommunens inköp och förbrukning av livsmedel vilket innebär att nämnden har påverkan på kommunens sammantagna utfall. Utfall för utbildningsnämndens verksamhet har tagits fram och analyserats. Sammantaget kan konstateras att utbildningsnämnden inte når upp till de uppsatta målvärdena för kommunen 2025. Vid analys framkommer att detta i huvudsak beror på kravställen i nuvarande avtal som finns med leverantörer inom verksamheterna. Avtalen tecknades innan målen i det miljöstrategiska programmet beslutades.

I arbetet med att nå de skarpa miljö- och klimatmålen arbetar verksamheterna även med att minska matsvinnet. De upphandlade måltidsleverantörerna arbetar aktivt med frågan och matsvinnet har minskat avsevärt inom vissa verksamheter. De som har egen matlagning har lägre matsvinn jämfört med övriga. Minskningen av matsvinnet innebär bland annat att 1,2 ton mindre mat kastades under 2023 jämfört med 2022, vilket är en minskning av koldioxidutsläpp med 2,0. Uppdaterade siffror redovisas i samband med årsredovisningen.

Analys av indikatorerna

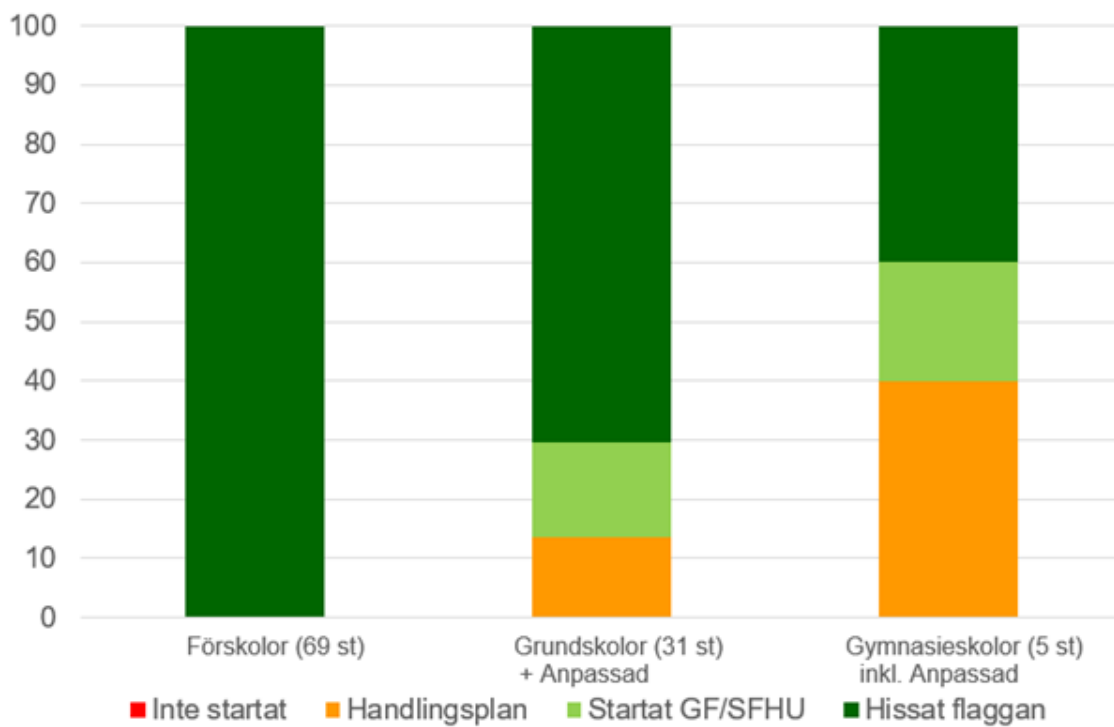
Indikatorernas målvärden utgår från och har en progression mot målen i det miljöstrategiska programmet.

Andelen verksamheter som hissats Grön Flagg eller fått utmärkelsen Skola för hållbar utveckling.

Utfallet för Grön Flagg/Skola för hållbar utveckling är att totalt 87 procent av våra verksamheter har hissats Grön Flagg.

% Förskolor och skolor startat/hissat Grön Flagg eller Skola för hållbar utveckling, eller gjort handlingsplan

Samtliga förskolor har hissats Grön Flagg medan 70 procent av grundskolorna har det och ca 18 procent har startat sitt arbete med Grön Flagg alternativt Skola för hållbar utveckling. Det är ca 12 procent av skolorna som har en handlingsplan men som inte kommit i gång fullt ut med sitt arbete mot Grön Flagg. Gymnasieskolorna har två skolor som fått utmärkelsen Skola för hållbar utveckling och en skola som påbörjat sitt arbete. Det är två skolor som har en handlingsplan och inte kommit i gång med arbetet ännu. Målsättningen fram till 2025 i enlighet med det miljöstrategiska programmet är att 100 procent av verksamheterna ska hissa flaggan eller certifieras 2025. Bedömningen är att Utbildning Gävle har goda möjligheter att nå den målsättningen.

Analys av indikatorerna

Det är 87 procent av kommunala skolorna som har hissats Grön Flagg alternativt arbetat med Skola för hållbar utveckling. Arbetet fortsätter fortfarande att utvecklas i rätt riktning.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Andel verksamheter som hissats Grön Flagg eller fått utmärkelsen Skola för hållbar utveckling	87 %	90 %	♦	

3.14 Utbildning Gävles verksamheter ska underlätta och bidra till medborgarnas och näringslivets omställning till fossilfria och hållbara transporter

Nämndens/bolagets verksamheter

Utbildnings Gävles skolor verkar för att barn och elever i undervisningen ska erhålla handlingskompetens i hållbarhetsfrågor. Inom ramarna för Lärande om hållbar utveckling (LHU) utbildas ombud från varje förskole- och rektorsområde i syfte att omsätta hållbarhetsrelaterade frågor i undervisning och praktik. Ett exempel är Trossen, där eleverna i årskurs 9 får ta fram förslag på vad deras fadderföretag skulle kunna göra för att ytterligare bidra till Agenda 2030 och fossilfria och hållbara transporter, bekämpa klimatförändringarna, hållbar infrastruktur och hållbara städer. Vi stödjer arbetet med att underlätta och inspirera för hållbara resor för barn och elever till och från skolan "Hit och Dit – barn i trafik". Arbetet leds av Samhällsbyggnad Gävle, i samarbete med Gavlefastigheter och Utbildning Gävle.

4 Periodens resultat och årsprognos

4.1 Resultat

Resultat och helårsprognos

(mnkr)	Utfall 2408	Utfall 2308	Budget 2408	Urspr. budget 2024	Rev. budget 2024	Prognos 2024
Verksamhetens intäkter	269,8	261,9	255,1	401,3	381,5	393,5
Personalkostnader	-1274,8	-1247,6	-1248,2	-1922,2	-1860,3	-1886,5
Övriga kostnader	-907,7	-853,5	-941,7	-1346,3	-1427,0	-1412,8
Avskrivningar/nedskrivningar	-14,1	-12,8	-16,3	-22,2	-24,3	-24,3
Internränta	-1,2	-0,5	-1,0	-0,7	-1,6	-1,6
Resultat före kommunbidrag	-1928,0	-1852,5	-1952,1	-2890,1	-2931,7	-2931,7
Kommunbidrag	1954,2	1864,8	1954,2	2890,1	2931,7	2931,7
Resultat efter kommunbidrag	26,2	12,3	2,1	0,0	0,0	0,0

(mnkr)	Utfall 2408	Utfall 2308	Budget 2408	Urspr. budget 2024	Rev. budget 2024	Prognos 2024
Extraordinära kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	26,2	12,3	2,1	0,0	0,0	0,0
Investeringar	13,1	14,5	20,5	30,7	30,7	30,7
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

4.1.1 Resultatanalys

Resultat

Resultatet för Utbildningsnämnden efter åtta månader är +26,2 mnkr, det innebär en positiv avvikelse mot budget med 24,1 mnkr.

På intäktssidan avviker det med +14,8 mnkr. Detta beror till största delen på ökade statsbidrag. Grundskolan har blivit beviljad mer statsbidrag för statsbidraget för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden, stärkt kunskapsutveckling (fd likvärdig skola) samt extra medel till skolor för att mildra effekten av inflationen. Ökad intäkt i form av asylersättning har inkommit, +2,6 mnkr.

Kostnaderna avviker också positivt efter andra tertialet, med +9,3 mnkr. Det är mer eller mindre avvikelser på samtliga kostnadsrader. Personalkostnaderna är den som avviker mest med -26,6 mnkr. Dels så beror det på det PO (personalomkostnaderna) som ökat från budgeterade 45,75 procent till 47,18 procent. Det omvandlat till pengar är 18 mnkr för nämnden. Personalkostnaderna har också ökat på grund av de extra statsbidrag som inkommit på grundskolan. Köp av verksamhet avviker med +13,9 mnkr. Där de flesta skolformer har en positiv avvikelse. Detta har att göra med att elevvolymen är lägre än det vi budgeterade framför allt i förskolan och gymnasiet. Sedan är den kommunala grundskolan fler än vad verksamheten budgeterade. Hyreskostnaderna avviker med +7,9 mnkr. Indexeringen av hyran blev något lägre än budgeterat.

Resultat per område	Utfall 202401–202408	Budget 202401–202408	Avvikelse utfall mot budget 202401–202408
62 Sektorchef	28 506	-4 089	32 594
63 Verksamhetsstöd	3 386	18	3 368
64 Anpassad	-788	182	-970
65 Elevhälsan	-1 359	-63	-1 296
67 Grundskolan	-9 583	-1 430	-8 153
68 Förskolan	2 564	5 430	-2 866
69 Gymnasiet	3 512	2 118	1 393
Resultat	26 237	2 167	24 071

Sektorchef

Totalt avviker sektorchef med +32,6 mnkr. Hyreskostnaden avviker med +8,3 mnkr, vilket avser den lägre indexeringen av hyran än budgeterat. Den kommunala ersättningen vad gäller elevpeng är totalt lägre än budgeterat. Vilket gör att det blir en positivavvikelse med 2,8 mnkr, där gymnasiet står för nästan hela avvikelsen. Ökad asylersättning med 1,8 mnkr. Köp av skolplatser hos annan huvudman avviker positivt med 13,3 mnkr. Där är det mer eller mindre avvikelser på samtliga skolformer. Men det som sticker ut är förskolan med +7,2 mnkr.

Verksamhetsstöd

Resultatet augusti har en positiv avvikelse på +3,4 mnkr. Det är kostnaderna som avviker positivt och då främst utifrån centrala licenskostnader som inte inkommit ännu samt att unikum har en lägre kostnad än vad som budgeterades. Unikum är en ny lärplattform där kommande kostnader inte var kända vid budgeteringen.

Anpassad skola

Avvikelsen för Anpassad skola är per augusti är -1,0 mnkr jämfört budget. Totalt är det en positiv avvikelse för elevpeng och nivå tillägg per augusti på 0,2 mnkr. Avvikelsen på driftsbidrag avser bland annat ersättning för lönekostnad i SamStarts-projektet perioden februari-augusti. Detta ligger utanför budget och motsvarande lönekostnad finns. Personalkostnader avviker negativt med 2,1 mnkr ca 0,7 mnkr avser höjt PO-påslag. Kostnad för samordnare Samstart ligger med 0,5 mnkr. Utav den totala avvikelsen har anpassad grundskolan -2,6 mnkr, varav en betydande del kan hänföras

omställning Lilla Sätra. Anpassad gymnasieskola har en positiv avvikelse på 0,4 mnkr, där har en viss personalreducering genomförts. Vad gäller övriga kostnader inom anpassad skola, så är det inga betydande avvikelser som sticker ut.

Elevhälsan

Elevhälsans resultat per augusti uppgår till – 1,3 mnkr jmf budget. Av dessa står EOT för hälften -0,6 tkr, vilket beror på att det har beviljat 28 beslut för vårterminen 2024 jämfört med budgeterade 23. Personalkostnaderna avviker med -0,8 mnkr varav ca hälften utgörs av ökat PO och den andra hälften av att personal kommit tillbaka tidigare än beräknat samt att vissa rekryteringar blivit dyrare än budgeterat.

Förskolan

Förskolans resultat per augusti är +2,6 mnkr, vilket är en avvikelse på -2,7 mnkr mot budget. Elevpeng och strukturbidrag har en positiv avvikelse på 0,6 mnkr. Alla områden förutom Södra FO och Bomhus FO fått fler barn än budgeterat till och med april. Det har även tillkommit högre intäkter i form av ersättning från bland annat Etableringsersättning, Nystartsjobb, Högriskskydd, Mjolkstöd, Teknikerjakten och VFU HiG (+1,0 mnkr). Personalkostnader avviker negativt med 4,7 mnkr mot budget, där PO pålägget på +1,43% påverkar med 1,8 mnkr. Måltider och livsmedel har en avvikelse på +1,4 mnkr. Lägre kostnaderna beror på högre barnfrånvaro än väntat plus att verksamheten har bättre planering när det är högre barnfrånvaro kring högtider. IT drift, avviker med +0,3 mnkr, beror till stor del på att datorbyten väntas inom kort. Det bör rätta till sig och landa på närmare noll avvikelse under hösten.

Grundskolan

Resultatet för grundskolan till och med augusti månad är -9,6 mnkr vilket är en budgetavvikelse på -8,2 mnkr. Det är ett rektorsområde som har en positiv avvikelse och det är Vallback RO, övriga har negativa avvikelser. Grundskolan har blivit beviljad mer statsbidrag för statsbidraget för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden, stärkt kunskapsutveckling (fd likvärdig skola) samt extra medel till skolor för att mildra effekten av inflationen vilket ger en positivavvikelse med 9,2 mnkr tom augusti. Personalkostnaderna avviker negativt med 14,4 mnkr. Övriga kostnader avviker både positivt och negativt men förväntas jämnas ut det i slutet av året.

Gymnasiet

Gymnasiet avvikelse totalt mot budget per augusti, +1,4 mnkr. På Polhems

byggprogram har försäljning av bland annat friggebodar skett tidigare än beräknat, vilket ger en positivavvikelse men kommer rätas ut i slutet av året. Elevpengen avviker med -3,4 mnkr. Samtliga skolor har tappat elever, totalt för gymnasiet -62 färre under våren jämfört med budgeten. Jämfört med budgeten kommer höstens elevantal också ligga lägre än budgeterat. Riktade statsbidrag saknas det ännu beslut på för bland annat gymnasial lärling (Industri, restaurang och fordon). Personalkostnader redovisar en minusavvikelse på 1,7 mnkr, vilket enkelt kan förklaras av det höjda PO-påslaget. På totalen förväntas gymnasieskolan hämta hem den merkostnaden vid årets slut. I övrigt på kostnadssidan är det ganska stora plusavvikelser mot budget, där delar kan kopplas till motsvarande minus på intäktssidan (Erasmus, statsbidrag etc). Det är till del också inköp som släpar efter. Vad gäller måltider och IT-drift så förklaras det delvis av färre elever.

Årsprognos

Resultat per område	Utfall 202401– 202408	Budget 202401– 202408	Avvikelse utfall mot budget 202401– 202408	Prognos 202401– 202412
62 Sektorchef	28 506	-4 089	32 594	14 133
63 Verksamhetsstöd	3 386	18	3 368	2 640
64 Anpassad	-788	182	-970	-2 333
65 Elevhälsan	-1 359	-63	-1 296	-1 500
67 Grundskolan	-9 583	-1 430	-8 153	-11 140
68 Förskolan	2 564	5 430	-2 866	-1 800
69 Gymnasiet	3 512	2 118	1 393	0
Resultat	26 237	2 167	24 071	0

Utbildningsnämnden kommer när året är slut uppnå en balans mellan intäkter och kostnader.

Verksamheten har under våren arbetat mycket med åtgärder och sett över kostnaderna. Men den stora förändringen från föregående prognos på -10 mnkr, är det tillskott i statsbidrag som inkommit. Grundskolans statsbidrag för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiska utsatta områden har en ökad ram med 2,5 mnkr. Statsbidraget stärkt kunskapsutveckling har också en ökad ram med 6,6 mnkr mot budgeterat. Sedan inkom ett till bidrag utifrån ökad inflation, vilket är 4,7 mnkr.

På kostnadssidan prognostiseras ett underskott på personalkostnader med -26,2 mnkr. Till största delen beror prognosen på en ökning i PO från 45,75 procent till 47,18 procent, vilket innebär ca 18 mnkr i ökade personalkostnader för nämnden.

Avvikelseerna vad gäller barn/elever inom våra kommunala verksamheter samt annan huvudman är prognostiserat med närmare 15 mnkr, fördelat jämnt mellan förskola, grundskola och gymnasiet.

Det pågår ett prognosarbete inom samtliga skolformer för att hitta åtgärder att komma fram till en nollprognos när året är slut. Det finns påbörjade aktiviteter inom samtliga skolformer. Förskolan lämnar en prognos på -1,8 mnkr, där har varje område sett över bemanningen utifrån det minskade barnantalet men inte riktigt kommit ända fram. Grundskolan har en prognos på -11,1 mnkr, här pågår ett arbete för att hitta åtgärder att komma närmare noll i resultat. Gymnasiet lämnar en noll prognos.

5 Periodens investeringar och årsprognos

Investeringsbudgeten för 2024 uppgår till 30,7 mnkr enligt kommunplanen. De större ombyggnationerna som det kommer investeras i under året är Vasaskolan, Andersbergsskolan och anpassa Varva skola till en förskola.

Efter andra tertialet har det investerats för 13,1 mnkr i verksamheten.

Prognosen för investeringarna är 30,7 mnkr.

6 Förväntad utveckling

Den största utmaningen är minskningen av barn och elever enligt befolkningsprognoserna. Minskningen är allra störst i förskolan, som därmed står för den allra största delen av volymminskningen av nämndens ram. Det innebär att förskolan behöver göra anpassningar (lokaler och medarbetare) i förhållande till färre antal barn, för att upprätthålla verksamheten på motsvarande nivå som i dag.

Utbildning Gävle har tillsammans med GFAB startat ett dimensioneringsarbete, för att anpassa behovet av lokaler på kort och lång sikt. Planen är att i möjligaste mån lämna externa lokaler och tidigare tillfälliga lösningar (paviljonger) samtidigt som redan planerade ombyggnationer skjuts framåt i tiden. Dock kommer planerad utökning i exempelvis Nordöstra förskoleområdet att genomföras, eftersom det där finns ett långsiktigt behov av platser.

Det finns fortsatt en kompetensförsörjningsutmaning för nämndens verksamheter. En kompetensförsörjningsplan har tagits fram, med fakta, analyser och åtgärder. Aktiviteter pågår utifrån kommunfullmäktiges uppdrag. Nämnden har avsatt medel under tre år för att stimulera användningen av kompletterande kompetenser inom skolan. Det är sista året som detta finns avsatt.

7 Uppföljning privata utförare

Inom utbildningsnämnden finns externa utförare enbart i form av fritidsklubbar på entreprenad. Enligt avtalet 2024-08-29 fanns följande entreprenad:

FK Treffan/Diamanten, Sättra rektorsområde.

Fritidsklubben FK Treffan/Diamanten har entreprenad på ett gällande avtal. Rektor ansvarar enligt skollagen för att följa upp att utbildningen på fritidsklubben håller god kvalitet och genomförs i enlighet med de lagar och regler som gäller för verksamheten.

8 För verksamheten viktiga nyckeltal

Nyckeltal	2020 Utfall	2021 Utfall	2022 Utfall	Utfall 2023	Prognos 2024	2024 plan	2025 plan	2026 plan
Antal barn 1–5 år	5 918	5 772	5 724	5 564	5 352	5 215	5 183	5 175
Antal elever 6–15 år	11 904	12 006	11 951	11 898	12 018	11 954	11 821	11 760
Antal elever 16–18 år	3 612	3 589	3 582	3 581	3 600	3 650	3 708	3 716
Andel med legitimation i förskolan (%)	57	52	51	53	53	53	53	53
Andel med legitimation i förskoleklass (%)	87,6	87,3	89	92,4	88,1	88,2	88,3	88,4
Andel med pedagogisk högskoleexamen i fritidshem (%)	70	71	66	73	68	69	70	71
Andel med legitimation i grundskola (%)	69,3	69,6	69,5	70,7	71	71	71,5	72
Andel med pedagogisk högskoleexamen i anpassad grundskola (%)	96,3	92,8	92	90,9	94	95	96	97
Andel med legitimation i gymnasieskola (%)	88,6	86,9	89,9	87,8	90,5	91	91,5	92
Andel med pedagogisk högskoleexamen i anpassad gymnasieskola (%)	99,7	92	91,5	91,3	93	94	95	95
Barn 1–5 år inskrivna i förskola, andel (%)	85,7	86,7	86,6	87	87,1	87,2	87,3	87,4
Barn 1–5 år inskrivna i pedagogisk omsorg, andel (%) av barn 1–5 år inskrivna i förskola och pedagogisk omsorg	5,2	4,6	3,8	3	3,5	3,5	3	3
Barn 6–12 år inskrivna i fritidshem, andel (%)	61	59	60	61	60	60	60	60
Barn/årsarbetare förskola	5,6	5,4	5,3	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2
Barn/årsarbetare ped omsorg	5,3	5	5,1	4,7	5	5	4,9	4,9
Inskrivna elever per årsarbetare fritidshem	20	20,1	20	19,6	20	20	20	20

Antal elever per lärare förskoleklass	20,4	19,9	20,6	21,7	20	20	20	20
Antal elever per lärare grundskola	11,8	11,9	12,1	12	12	12	11,8	11,6
Antal elever per lärare gymnasieskola	12,4	12,7	12,6	12,8	12	12	12	12
Antal elever per lärare anpassad grundskola	5	4,9	5,3	5,6	5	5	5	5
Antal elever per lärare anpassad gymnasieskola	5	4,6	5,3	5,8	5	4,8	4,8	4,8
Antal elever per lärare anpassad gymnasieskola	5	4,6	5,3	5,8	5	4,8	4,8	4,8